

31 dekabr 2023-cü il tarixinə

ASC Xalq Bank və onun törəmə müəssisələrinin

*Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları
və Müstəqil auditor rəyi*

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Mündəricat

Müstəqil auditorun rəyi

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları

Konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər haqqında hesabat	2
Konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	3
Konsolidə edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	4
Konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat.....	5

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər

1. Ümumi məlumat	7
2. Təqdimatın əsasları	8
3. Mühüm mühasibat uçotu siyasətlərinin icmalı	8
4. Yeni və ya yenidən baxılmış standartlar və şərtlərin qəbul olunması	17
5. Xalis faiz gəliri	18
6. Kredit zərəri xərci və digər dəyərsizləşmə və ehtiyatlar	18
7. Haqq və komissiya gəliri və xərcləri	19
8. Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis gəlir	19
9. Qiymətli metal əməliyyatları üzrə xalis gəlir	20
10. İşçilər üzrə xərclər, ümumi və inzibati xərclər	20
11. Mənfəət vergisi	21
12. Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	23
13. Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	23
14. Müştərilərə verilmiş kreditlər	25
15. İnvestisiya qiymətli kağızları.....	30
16. Əmlak, avadanlıq və istifadə hüququ olan aktivlər.....	33
17. İnvestisiya əmlakı	34
18. Qeyri-maddi aktivlər	34
19. Digər aktivlər	35
20. Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər	35
21. Müştəri hesabları.....	36
22. Digər öhdəliklər	36
23. Səhmdar kapitalı	37
24. Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər	37
25. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	39
26. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri	41
27. Tənzimləyici məsələlər	43
28. Kapitalın idarə olunması.....	43
29. Riskin idarə olunması siyasətləri.....	44
30. Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr	59

Müstəqil auditorun hesabatı

"Xalq Bank" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Səhmdarlarına və İdarə Heyətinə

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditinə dair hesabat

Rəy

Biz Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin və onun törəmə müəssisələrinin (Qrup) 31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatından, konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər haqqında hesabatından, konsolidə edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatından və göstərilən tarixdə başa çatan il üzrə konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatından, habelə uçot siyasətinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına edilən qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Hesab edirik ki, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları 31 dekabr 2023-cü il tarixinə Qrupun maliyyə vəziyyətini, habelə maliyyə nəticələrini və göstərilən tarixdə başa çatan il üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli əks etdirir.

Rəy üçün əsaslar

Biz auditə Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın "Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditə üçün auditorun məsuliyyəti" bölməsində təsvir edilir.

Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Biz Azərbaycan Respublikasındakı maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar ilə Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının "Etika məcəlləsinin" (IESBA məcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq Qrupdan asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu və IESBA məcəlləsinin tələblərinə uyğun yerinə yetirmişik.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və Audit Komitəsinin məsuliyyəti

Rəhbərlik konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının IFRS (Beynəlxalq maliyyə hesabatları standartlarına) uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Qrupun ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Qrupun fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Audit Komitəsi Qrupun maliyyə hesabatlarının verilmə prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədımız konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o zəmanət vermir ki, əhəmiyyətli təhrif mövcud olduqda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış audit onu həmişə aşkarlayır. Təhriflər dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə edilmiş maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

BAS-ların tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparılan zaman peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflər risklərini müəyyən edib qiymətləndiririk, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirib həyata keçiririk və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Dələduzluq nəticəsində əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamamaq riski səhvlər nəticəsindəkindən daha yüksəkdir, çünki dələduzluq sözləşmə, saxtakarlıq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər.
- Qrupun daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəy bildirmək məqsədi üçün olmamaq şərti, bu şəraitlərdə uyğun olan audit prosedurlarını layihələndirmək üçün auditə aid daxili nəzarəti başa düşürük.
- İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məntiqliliyini qiymətləndiririk.
- Mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutlarının əsasında Qrupun fəaliyyətini fasiləsiz davam etmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığına dair nəticə çıxarıyıq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməliyik və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinə qədər əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və ya şəraitlər Qrupun fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər.
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında ədalətli təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.
- Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair rəy bildirmək üçün Qrupdakı müəssisələrin və ya fəaliyyət növlərinə dair yetərincə müvafiq audit sübutlarını əldə edirik. Biz qrup auditinin idarə olunmasına, nəzarət edilməsinə və aparılmasına görə məsuliyyət daşıyıyıq. Audit rəyimizə görə məsuliyyət yalnız özümüzün üzərində qalır.

Biz Audit Komitəsinə digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat veririk.

Bu müstəqil auditor hesabatı ilə nəticələnən audit tapşırığı üzrə tərəfdaş Samir Əsədullayev.

Samir Əsədullayev
Baltic Caspian Audit MMC

20 may 2024-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası
№ JDnFCSLCvI

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər haqqında hesabat
(Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il	31 dekabr 2022-ci i tarixinə bitən il
Faiz gəliri	5	161,347,543	115,002,282
Faiz xərci	5	(33,550,675)	(21,750,429)
Xalis faiz gəliri		127,796,868	93,251,853
Faiz hesablanan aktivlər üzrə kredit zərərləri ehtiyatı	6	(4,144,962)	(20,735,253)
Dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatdan sonra xalis faiz gəliri		123,651,906	72,516,600
Xalis haqq və komissiya gəliri	7	8,129,772	7,614,876
Xarici valyua əməliyyatları üzrə xalis gəlir	8	5,033,971	6,422,087
Qiymətli metal əməliyyatları üzrə xalis (zərər) / gəlir	9	2,076,695	200,800
İnvestisiya qiymətli kağızlarının satışından xalis gəlir		(474,280)	39,772
Digər gəlirlər		3,489,853	2,835,413
Qeyri-faiz gəlirləri		18,256,011	17,112,948
İşçilər üzrə xərclər	10	(37,685,693)	(29,407,204)
Ümumi və inzibati xərclər	10	(21,247,467)	(19,547,052)
Köhnəlmə və amortizasiya	16,18	(8,986,178)	(8,353,293)
Faiz hesablanmayan aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyat	19	8,258,428	4,832,229
Zəmanətlər və digər öhdəliklər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatın bərpası / (ehtiyat)	6	888,257	(769,821)
Qeyri-faiz xərcləri		(58,772,653)	(53,245,141)
Mənfəət vergisi xərcindən əvvəl mənfəət		83,135,264	36,384,407
Mənfəət vergisi xərci	11	(18,493,800)	(7,496,779)
İl üzrə mənfəət		64,641,464	28,887,628
Mənfəət aiddir:			
- Bankın səhmdarları		64,637,064	28,885,481
- Nəzarətdən kənar paylar		4,400	2,147
		<u>64,641,464</u>	<u>28,887,628</u>

Buraxılmaq üçün 20 may 2024-cü il tarixində İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq olunmuş və imzalanmışdır.

İdarə heyətinin sədri
Cənab Kamran Məcədov

Baş mühasib
Kamran Tamilla Əsədova

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat
(Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Aktivlər			
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	12	312,984,769	352,856,444
Qiymətli metallar		12,940,899	20,064,285
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	13	295,969,758	218,008,881
Müştərilərə verilmiş kreditlər	14	1,810,289,311	1,708,722,129
İnvestisiya qiymətli kağızları	15	459,272,012	192,133,338
Əmlak, avadanlıq və istifadə hüququ olan aktivlər	16	82,239,965	69,027,945
İnvestisiya əmlakı	17	8,065,000	7,832,000
Qeyri-maddi aktivlər	18	6,116,307	5,762,138
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivi	11	-	2,746,489
Digər aktivlər	19	59,688,769	78,916,212
Cəmi aktivlər		3,047,566,790	2,656,069,861
Öhdəliklər			
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər	20	493,736,919	359,712,163
Müştəri hesabları	21	2,031,966,522	1,817,205,519
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi		9,612,764	3,296,105
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyi	11	562,631	-
Digər öhdəliklər	22	16,387,798	16,118,679
Cəmi öhdəliklər		2,552,266,634	2,196,332,466
Kapital			
Səhmdar kapitalı	23	364,772,544	364,772,544
Bölüşdürülməmiş mənfəət		130,326,449	94,768,088
İnvestisiya qiymətli kağızları üzrə realizasiya olunmamış gəlir		84,000	84,000
Bankın səhmdarlarına aid olan cəmi kapital		495,182,993	459,624,632
Nəzarətdən kənar paylar		117,163	112,763
Cəmi kapital		495,300,156	459,737,395
Cəmi öhdəliklər və kapital		3,047,566,790	2,656,069,861

Buraxılmaq üçün 20 may 2024-cü il tarixində İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq olunmuş və imzalanmışdır.

İdarə Heyətinin sədri
Cənab Kamran Məcədov

Baş mütəxəssis
Xanım Tamilla Əsədova

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
(Azərbaycan manatı ilə)

	Səhmdar kapitalı	Bölüşdürülməmiş mənfəət	İnvestisiya qiymətli kağızları üzrə realizasiya olunmamış gəlir	Nəzarətdən kənar paylar	Cəmi kapital
1 yanvar 2022	364,772,544	71,328,057	84,000	110,616	436,295,217
İl üzrə mənfəət	-	28,885,481	-	2,147	28,887,628
Bankın səhmdarlarına dividendlər	-	(5,445,450)	-	-	(5,445,450)
31 dekabr 2022	364,772,544	94,768,088	84,000	112,763	459,737,395
İl üzrə mənfəət	-	64,637,064	-	4,400	64,641,464
Bankın səhmdarlarına dividendlər	-	(29,078,703)	-	-	(29,078,703)
31 dekabr 2023	<u>364,772,544</u>	<u>130,326,449</u>	<u>84,000</u>	<u>117,163</u>	<u>495,300,156</u>

Buraxılmaq üçün 20 may 2024-cü il tarixində İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq olunmuş və imzalanmışdır.

İdarə heyətinin sədri
Cənab Kamran Məcidov

Baş mühasib
Xanım Tamilla Əsədova

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat
(Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il	31 dekabr 2022-ci il tarixinə bitən il
Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan nağd pul vəsaitlərinin hərəkəti:			
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət		83,135,264	36,384,407
Düzəlişlər:			
Faiz hesablanan aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyat/(ehtiyatın bərpası)	6	4,144,962	20,735,253
Zəmanətlər və digər öhdəliklər üzrə (ehtiyatın bərpası)/ehtiyat		(888,257)	769,821
Faiz hesablanmayan aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyat		(8,258,428)	(4,832,229)
Xarici valyutanın mübadilə məzənnələrində dəyişikliklərdən yaranan xalis realizə olunmamış (gəlir)/zərər		(18,169)	1,504
Köhnəlmə və amortizasiya	16,18	8,986,178	8,353,293
İnvestisiya əmlakının yenidən qiymətləndirilməsi üzrə gəlir	17	(208,990)	(102,000)
Əmlak və avadanlığın silinməsindən (gəlir)/zərər		(1,200,105)	269,976
Faiz hesablamalarında dəyişiklik, xalis		144,999	(3,840,481)
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən yaranan nağd pul vəsaiti hərəkətləri		85,837,454	57,739,544
Əməliyyat aktivlərində və öhdəliklərində dəyişikliklər			
Əməliyyat aktivlərində (artma)/azalma:			
Qiymətli metallar		7,123,386	(867)
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər		(77,860,882)	(177,352,357)
Müştərilərə verilmiş kreditlər		(105,581,965)	(355,972,331)
Digər aktivlər		27,481,796	11,688,952
Əməliyyat öhdəliklərində artma/(azalma):			
Banklara və digər hökumət təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər		132,952,728	2,188,666
Müştəri hesabları		211,217,182	322,507,379
Digər öhdəliklər		1,157,376	4,769,387
Vergidən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin mədaxili/(məxarici)		282,327,075	(134,431,627)
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(8,868,021)	(5,159,907)
Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan xalis nağd pul vəsaitlərinin mədaxili/(məxarici)		273,459,054	(139,591,534)
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti:			
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin alınması	16,18	(32,342,489)	(13,474,981)
Əmlak və avadanlığın satılmasından gəlir		10,990,227	276,677
İnvestisiya qiymətli kağızlarında xalis dəyişikliklər		(262,893,923)	(99,219,000)
İnvestisiya əmlakının təmiri		(24,010)	-
İnvestisiya fəaliyyətlərindən yaranan xalis nağd pul vəsaitlərinin məxarici		(284,270,195)	(112,417,304)

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəketi haqqında hesabat
(davamı)
(Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il	31 dekabr 2022-ci il tarixinə bitən il
Maliyyə fəaliyyətindən yaranan nağd pul vəsaitlərinin hərəketi:			
Bankın səhmdarlarına ödənilmiş dividendlər		(29,078,703)	(5,445,450)
Səhmdar kapitalın artırılması		-	-
Maliyyə əməliyyatlarından yaranan xalis nağd pul vəsaitlərinin məxarici		(29,078,703)	(5,445,450)
Xarici valyutanın mübadilə məzənnəsinin pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri üzərində təsiri		18,169	(1,504)
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərində xalis azalma		(39,871,675)	(257,455,792)
İlin əvvəlində pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri		352,856,444	610,312,236
İlin sonunda pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	12	312,984,769	352,856,444

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə Qrup tərəfindən nağd pulla ödənilmiş və əldə olunmuş faiz məbləği müvafiq olaraq 28,934,826 AZN və 156,876,693 AZN təşkil etmişdir.

31 dekabr 2022-ci il tarixinə bitən il üzrə Qrup tərəfindən nağd pulla ödənilmiş və əldə olunmuş faiz məbləği müvafiq olaraq 21,066,518 AZN və 110,477,890 AZN təşkil etmişdir.

Buraxılmad üçün 20 may 2024-cü il tarixində İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq olunmuş və imzalanmışdır.

İdarə heyətinin sədri
Cənab Kamran Məcidov

Baş mühasib
Səlim Tamilla Əsədova

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

1. Ümumi məlumat

Xalq Bank 24 dekabr 2004-cü ildə təsis haqqında müqaviləyə uyğun olaraq açıq səhmdar cəmiyyət kimi yaradılmış və 27 dekabr 2004-cü il tarixdə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən qeydiyyatda alınmışdır. Bankın dövlət qeydiyyatından keçmiş ünvanı aşağıdakı kimidir: İnşaatçılar prospekti 22L, AZ1006, Bakı, Azərbaycan. Bankın fəaliyyəti Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı ("ARMB") tərəfindən tənzimlənir və Bank 246 sayılı ümumi bank lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir. 31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə Bankın Azərbaycanda müvafiq olaraq 30 və 30 filialı olmuşdur. Bankın əsas biznes fəaliyyətinə kommərsiya fəaliyyətləri, qiymətli kağızların, xarici valyutaların alqı-satqısı, kreditlərin və zəmanətlərin verilməsi daxildir.

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə Bankın işçilərinin sayı müvafiq olaraq 964 və 833 nəfər olmuşdur.

Bank Bank qrupunun ("Qrup") ana şirkətidir və bu maliyyə hesabatlarında konsolidə edilmiş aşağıdakı müəssisələrdən ibarətdir:

Adı	Qeydiyyatda alındığı ölkə	Bankın təsisçi payı / səsvermə hüquqları		Fəaliyyət növü
		2023	2022	
<i>Xalq Kapital Investisiya Şirkəti QSC</i>	<i>Azərbaycan Respublikası</i>	100 %	100 %	<i>Qiymətli kağızlarla bazar əməliyyatları</i>
<i>Bakı Ayaqqabı -2 ASC</i>	<i>Azərbaycan Respublikası</i>	98.45%	98.45%	<i>Dormant</i>
<i>Xalq Əmlak MMC</i>	<i>Azərbaycan Respublikası</i>	100 %	100 %	<i>Əmlakın idarə edilməsi</i>

"Xalq Kapital Investisiya Şirkəti" QSC 17 avqust 2007-ci il tarixdə Azərbaycan Respublikasında qeydiyyatdan keçmiş qapalı səhmdar cəmiyyətdir. Şirkətin əsas fəaliyyəti qiymətli kağızlarla əməliyyatlar, broker və diler əməliyyatlarıdır.

"Bakı Ayaqqabı-2" ASC 1980-ci ilin dekabrında Azərbaycan Respublikasında qeydiyyatdan keçmiş açıq səhmdar cəmiyyətdir. Şirkətin əsas fəaliyyəti ayaqqabı istehsalı olmuşdur. Şirkət 1999-cu ilin fəaliyyətini dayandırmışdır. Qrup Şirkətin kapitalında nəzarət paketini əldə edərək, əsas məqsədi onu investisiya əmlakı kimi istifadə etmək olmuşdur. Qrup rəhbərliyinin Şirkətlə bağlı planlarında qeyri-müəyyənlik mövcuddur.

"Xalq Əmlak" MMC 24 avqust 2021-ci il tarixdə Azərbaycan Respublikasında qeydiyyatdan keçmiş məhdud məsuliyyətli cəmiyyətdir. Şirkətin əsas fəaliyyəti daşınmaz əmlakın idarə edilməsidir.

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə aşağıdakı səhmdarlar Bankın kapitalında buraxılmış paylara sahib olmuşlar:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
	Təsisçi payı, %	Təsisçi payı, %
İdeal Biznes Ko MMC	50.00	50.00
Yevro Standart MMC	33.85	33.85
Forton MMC	16.15	16.15
Cəmi	100	100

31 dekabr 2023-cü il tarixində Bankın yekun mülkiyyətçiləri və Bank üzrə birgə nəzarəti həyata keçirən şəxslər xanım Leyla Əliyeva, xanım Arzu Əliyeva və cənab Arif Paşayevdir (31 dekabr 2022-ci il tarixində xanım Leyla Əliyeva, xanım Arzu Əliyeva və cənab Arif Paşayevdir).

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

2. Təqdimatın əsasları

Mühasibat uçotunun əsasları

Qrupun bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası tərəfindən buraxılan Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına ("BMHS") və Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhi Komitəsi ("BMHŞK") tərəfindən buraxılan Şerhlərə uyğun olaraq hazırlanmışdır. Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları hər hansı başqa qeydlər olmazsa Azərbaycan manatı ilə təqdim olunmuşdur. Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları "Investisiya əmlakı" haqqında 40 sayılı Beynəlxalq Mühasibat Uçotun Standartlarına ("BMUS") uyğun olaraq bezi maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərlə qiymətləndirilməsi və investisiya əmlakların yenidən qiymətləndirilən məbləğlərlə ölçülməsi istisna olmaqla, tarixi dəyər prinsipi əsasında hazırlanmışdır.

Qrup mühasibat uçotunu Azərbaycanın qanunvericiliyinə uyğun olaraq aparır. Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Azərbaycan Respublikasının mühasibat uçotu haqqında qanunvericiliyi əsasında hazırlanmış və BMHS-ə uyğunlaşdırılmışdır. Bu düzəlişlər əsas əməliyyatların iqtisadi mahiyyətini əks etdirən yenidən təsnifləşdirmələri, o cümlədən, bezi aktivlərin və öhdəliklərin, gəlirlərin və xərclərin maliyyə hesabatı üzrə yenidən təsnifləşdirilməsini özündə cəmləşdirir.

3. Mühüm mühasibat uçotu siyasətlərinin icmalı

Konsolidasiyanın əsasları

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına hər il 31 dekabr tarixinə hazırlanmış Bankın və Bank (onun törəmə müəssisələri) tərəfindən tənzimlənən müəssisələrin maliyyə hesabatları daxildir. Nəzarət o zaman təmin edilmiş hesab olunur ki, Bank sərmayə qoyulan müəssisənin fəaliyyətlərindən mənfəət əldə etmək məqsədilə onun maliyyə və əməliyyat qaydalarını tənzimləmək iqtidarında olsun.

Alış zamanı, aktivlər və öhdəliklər və filialın şərti öhdəlikləri onların alış tarixinə olan ədalətli dəyərləri ilə ölçülür. Alış dəyərinin alınmış xalis aktivlərin ədalətli dəyərlərindən artıq olduğu hər hansı məbləğ qüvvil kimi tanınır. Alış dəyərinin alınmış xalis aktivlərin (yəni alış üzrə güzəst) ədalətli dəyərlərindən az olduğu hər hansı kəsir məbləğ mənfəət və zərər haqqında konsolidə edilmiş hesabatda alışın aparıldığı dövr üzrə kreditləşdirilir. Azlıqların payı tanınmış aktiv və öhdəliklərin ədalətli dəyərlərinin azlıqların payı hissəsində göstərilir. Daha sonra, azlıqların payından artıq olan hər hansı aidiyyəti zərərlər ana müəssisənin payı üzrə bölüşdürülür. Ana müəssisənin kapital sahiblərinə aid olan səhmdar kapitalı və azlıq təşkil edən səhmdarların payına aid olan xalis gəlir müvafiq olaraq mənfəət və zərər haqqında konsolidə edilmiş hesabatda və konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ayrıca göstərilir.

İl ərzində alqı-satqı əməliyyatları aparan filialların nəticələri mənfəət və zərər haqqında konsolidə edilmiş hesabatda alış əməliyyatının aparıldığı tarixdən və ya satış əməliyyatının aparıldığı tarixədək olan dövr üzrə müvafiq qaydada daxil edilir. Zərurət olduqda, istifadə olunan mühasibat uçotu qaydalarının Qrupun istifadə etdiyi mühasibat qaydalarına uyğunlaşdırılması məqsədilə filialların maliyyə hesabatlarına düzəlişlər edilir.

Qrup-daxili bütün mühüm əməliyyatlar, qalıqlar, gəlir və xərclər konsolidasiya zamanı silinir.

Azlıqların payının balans dəyəri ilə onun alınmasından əldə olunan məbləğ arasındakı fərq, əgər varsa ana müəssisənin kapital sahiblərinə aid olan kapitalda tanınır.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azerbaycan manatı ilə)

Ədalətli dəyərin ölçülməsi

Qrup maliyyə alətlərini mənfəət və ya zərərdə ədalətli dəyərlə (MZƏD) və digər ümumi gəlirdə ədalətli dəyərlə (DÜGƏD), qeyri-maliyyə aktivləri kimi təsnifləşdirilən investisiya əmlakını isə hər bir balans tarixində ədalətli dəyerdə ölçür.

Ədalətli dəyər ölçmə tarixində bazar iştirakçıları arasında aparılan müntəzəm əməliyyatlar zamanı aktivin satılmasından alınə bilən və ya öhdəliyin köçürülməsinə görə ödənilə bilən məbləğdir. Ədalətli dəyər ölçülərkən aktivin satılması və ya öhdəliyin köçürülməsi əməliyyatının aşağıdakı yerlərdən birində aparılması ehtimal edilir:

- Aktivin və ya öhdəliyin əsas bazar; və ya
- Əsas bazar olmayanda, aktivin və ya öhdəliyin ən əlverişli bazarı.

Qrupun əsas və ya ən əlverişli bazara çıxışı olmalıdır. Aktivin və ya öhdəliyin ədalətli dəyəri bazar iştirakçıları aktivini və ya öhdəliyi qiymətləndirərkən istifadə etdiyi fərziyyələri istifadə etməklə ölçülməlidir və bu zaman ehtimal edilməlidir ki, bazar iştirakçıları öz hərəkətlərində ən yaxşı iqtisadi mənafeələrini güdürlər. Qeyri-maliyyə aktivinin ədalətli dəyəri ölçülərkən bazar iştirakçısının aktivini maksimal və ən yaxşı şəkildə istifadə etməklə və ya həmin aktivini maksimal və ən yaxşı şəkildə istifadə edəcək digər bazar iştirakçısına satmaqla iqtisadi fayda əldə etmək qabiliyyəti nəzərə alınır.

Qrup mövcud şəraitdə münasib olan və ədalətli dəyəri ölçmək üçün kifayət qədər məlumatları olan, müvafiq bazar məlumatlarını maksimal istifadə edən və müşahidə edilməyən məlumatların istifadəsini minimuma endirən qiymətləndirmə üsullarını istifadə edir.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında ədalətli dəyəri ölçülən və ya təqdim edilən bütün aktivlər və öhdəliklər ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün ümumiyyətlə əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları əsasında ədalətli dəyər iyerarxiyasının daxilində aşağıda təsvir olunan kateqoriyalara bölünür:

- Səviyyə 1 – oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün fəal bazarlarda bazar qiymətləri (təshih edilməmiş) mövcud olanlar;
- Səviyyə 2 – ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları birbaşa və ya dolayısı ilə müşahidə edilən qiymətləndirmə üsulları;
- Səviyyə 3 – ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları müşahidə edilməyən qiymətləndirmə üsulları.

Maliyyə hesabatlarında dövri şəkildə tanınan aktivlər və öhdəliklər üçün Qrup hər hesabat dövrünün sonunda kateqoriyalara bölməni yenidən qiymətləndirərək iyerarxiyanın daxilində Səviyyələr arasında köçürmələrin baş verib-vermədiyini müəyyən edir (ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün ümumiyyətlə əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları əsasında).

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri

İlkin tanınma

Tanınma tarixi

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin müntəzəm şəkildə alınması və satılması sövdələşmə tarixindən, yeni maliyyə aktivini və ya öhdəliyinin satın alınması üçün Qrupun öz üzərinə öhdəlik götürdüyü andan başlayır. Müntəzəm satınalmalar və ya satışlar maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin alışı və satışdır ki, bu da bazarda tənzimləmə və ya konvensiya ilə müəyyənləşdirilmiş zaman ərzində maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin çatdırılmasını tələb edir.

İlkin ölçmə

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınmada təsnifatı onların müqavilə şərtlərindən və maliyyə alətlərini idarə etmək üçün biznes modelindən asılıdır. Maliyyə alətləri ilkin olaraq bazar dəyəri ilə ölçülür və MZƏD-də qeydə alınmış maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri istisna olmaqla, bu məbləğ əməliyyat xərcləri ya əlavə edilir və ya çıxılır.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ölçü növləri

Qrup özünün bütün maliyyə aktivlərini onların idarə etmək üçün biznes modelinə və aktivin müqavilə şərtlərinə uyğun təsnif edir:

- Amortizasiya hesablanmış dəyərlə;
- DÜGƏT;
- MZƏD.

Qrup öz derivativini və ticarət portfelini MZƏD-ə uyğun təsnif edir və ölçür. Qrup maliyyə alətlərini MZƏD-də təyin edə bilər, və belə edərsə, hesablama və ya identifikasiya uyğunsuzluqları aradan qaldırır ya da əhəmiyyətli dərəcədə azaldır.

Kredit öhdəliklərindən və maliyyə təminatlarından başqa maliyyə öhdəlikləri satış üçün saxlanıldıqda amortizasiya olunmuş dəyərlə və ya MZƏD üzrə ölçülür və onlar törəmə maliyyə alətləri hesab edilir və ya onlara real bazar qiyməti tətbiq edilir.

Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər, müştərilərə verilmiş kreditlər, amortizasiya hesablanmış dəyərlə investisiya qiymətli kağızları

Qrup ancaq kredit müəssisələrindən daxil olmalı olan məbləğləri, müştərilərə verəcək kreditləri və digər maliyyə investisiyalarını əgər aşağıdakı hər iki şərtlər ödəniləcəkse amortizasiya hesablanmış dəyərlə ölçür:

- Maliyyə aktivini qaydada saxlamaq və müqavilə şərtləriylə nəzərdə tutulmuş nəqd pul axınına toplamaq üçün maliyyə aktivləri biznes modeli çərçivəsində saxlanılır;
- Maliyyə aktivinin müqavilə şərtləri müəyyən edilmiş tarixlərdə pul vəsaitlərinin axınına səbəb olur və yalnız əsas məbləğin və faizin ödənilməsinə (YƏMFÖ) ehtiva edir.

Bu şərtlərin detalları aşağıdakı kimi göstərilmişdir.

Biznes modelinin qiymətləndirilməsi

Qrup öz biznes modelini elə bir səviyyədə müəyyən edir ki, biznes məqsədinə nail olmaq üçün maliyyə aktivləri qruplarını necə idarə etdiyini yaxşı əks etdirən səviyyəyə nail olsun.

Qrupun biznes modeli maliyyə alətlərini individual əsasda deyil, maliyyə portfellerinin yüksək səviyyədə və müşahidə edilən aşağıdakı faktorlar üzrə qiymətləndirilir:

- Biznes modelinin və bu biznes modeli çərçivəsində saxlanılan maliyyə aktivlərinin idarə edilməsi necə qiymətləndirilir və müəssisənin əsas idarəetmə personalına məruzə edilir;
- Biznes modelinin (və biznes modeli çərçivəsində saxlanılan maliyyə aktivlərinin) icrasına mənfi təsir edən risklər və xüsusən də bu risklərin idarə olunması yolları;
- Biznes menecerləri necə kompensasiya edilir (məsələn, kompensasiya idarə olunan aktivlərin ədalətli dəyərində və ya müqavilə üzrə toplanmış nəqd pul vəsaitlərinin hərəkətinə əsaslanır);
- Satışların gözlənilən tezliyi, dəyəri və vaxtı Qrupun qiymətləndirməsində mühüm aspektlərdir.

Biznes modelinin qiymətləndirilməsi "ən pis vəziyyət" və "stress vəziyyəti" ssenarilərini nəzərə almadan, əsasən gözlənilən ssenarilərə əsaslanır. İkinci tanınmadan sonra pul vəsaitlərinin hərəkəti Qrupun ilkin gözləntilərindən fərqli bir şəkildə həyata keçirilərsə, Qrup, həmin biznes modelində saxlanılan qalan maliyyə aktivlərinin təsnifatını dəyişmir, lakin yeni əldə edilmiş və ya yeni alınmış maliyyə aktivlərini qiymətləndirərkən bu məlumatları birləşdirərək irəli gedir.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

YƏMFÖ testi

Təsnifat prosesinin ikinci bir addımı olaraq, Qrup maliyyə aktivinin müqavilə şərtlərini YƏMFÖ testinə cavab verib vermədiyini müəyyənləşdirmək üçün qiymətləndirmə aparır.

İlkin tanınmada bu testin "əsas" məqsədi maliyyə aktivinin real bazar qiyməti ilə müəyyən olunmasıdır və maliyyə aktivinin müddəti boyunca dəyişə bilər (məsələn, əgər kreditin ödənilməmiş və ya mükafatın/əndirimin amortizasiyası varsa).

Kreditləşmə razılaşması daxilində faizlərin ən əhəmiyyətli elementləri adətən pul və kredit riskinin vaxt dəyərinə aiddir. YƏMFÖ qiymətləndirməsi etmək üçün, Qrup mühakimə yürüdərək uyğun faktorlar, məsələn valyuta hansı maliyyə aktivində göstərilib və faiz dərəcəsinin müəyyənləşdirildiyi dövrü nəzərdən keçirir.

Əksinə, risklərə ən cüzi meyilli olan müqavilə şərtləri, yaxud müqavilə üzrə nəqd pul vəsaitlərinin axınında qeyri-sabitlik hansı ki, əsas kredit müqaviləsiylə əlaqəli deyil və müqavilə üzrə nəqd pul vəsaitlərinin axınına səbəb olmur və sırf əsas məbləğin və qalıq məbləğ üzrə faizlərin ödənişini nəzərdə tutur. Belə hallarda maliyyə aktivinin MZƏD-lə ölçülməsi tələb olunur.

DÜGƏD-lə borc alətləri

Qrup MHBS 9 adı altında yeni borc alətləri kateqoriyası tətbiq edir ki, bu da aşağıdakı hər iki şərt yerinə yetirildikdə DÜGƏD ilə ölçülür:

- Qiymətli kağız biznes modeli çərçivəsində saxlanılır və bunun məqsədi müqavilə üzrə həm nəqd pul axınına və maliyyə aktivlərini satmağa nail olmaqdır;
- Maliyyə aktivinin müqavilə şərtləri YƏMFÖ testinə uyğundur.

DÜGƏD borc alətləri nəticədə ümumi gəlirdə bazar qiymətində, gəlirlər və itkilər nəzərə alınmaqla hesablanır. Faiz üzrə gəlir və xarici valyuta mübadiləsindən əldə edilən mənfəət və zərərlər amortizasiya hesablanmış dəyərle ölçülən maliyyə aktivi kimi mənfəət və zərərdə tanınır. Balansdan silmə baş verərsə, öncədən digər ümumi gəlirdə (DÜG) tanınmış məcmu mənfəət və ya zərər, DÜG-dən mənfəət və ya zərər kimi təsnif edilir.

DÜGƏD-də ölçülən GKZ üzrə borc alətləri maliyyə aktivlərinin cari balans dəyərini maliyyə vəziyyəti barədə bəyanatda azaltmır və bazar qiyməti dəyərində qalır. Əvəzində, aktivin amortizasiya hesablanmış dəyərle ölçülməsi halında yaranacaq ehtiyata bərabər olan məbləğ, DÜG-də mənfəət və ya zərəre müvafiq ayırma yığılmış dəyərsizləşmə məbləği olaraq tanınır. DÜG-də tanınmış yığılmış zərərlər, aktivin balansdan silinməsi zamanı mənfəət və zərər hesabına qaytarılır.

DÜGƏD-lə kapital maliyyə alətləri

İlkin tanınma zamanı, Mühasibat Ucotunun Beynəlxalq Standartı 32 Maliyyə Alətləri: Təqdimata uyğun gələndə, Qrup herdən bir özünün DÜGƏD-də bezi kapital maliyyə alətlərini qaytarılmaz maliyyə alətləri kimi təsnif edir. Bu cür təsnifat maliyyə alətləri üzrə ayrı ayrılıqda müəyyən edilir.

Bu kapital maliyyə alətləri üzrə gəlirlər və zərərlər heç vaxt mənfəət və ya zərəre təkrarən tanınmır. Ödəniş hüququ müəyyən ediləndə, dividendlər başqa gəlir kimi mənfəət və zərərdə tanınır. Bu o vaxt istisna hesab edilir ki, Qrup bu məbləğdən maliyyə vəsaitinin bir hissəsin toplanmasından gəlir əldə edir və belə halda bu çür mənfəət DÜG-də qeyd olunur. DÜGƏD-də kapital maliyyə alətləri dəyərsizləşmənin qiymətləndirilməsinə məruz qalmır. Bu maliyyə alətlərin satışından sonra yığılmış yenidən qiymətləndirmə ehtiyatı bölüşdürülməmiş mənfəətə köçürülür.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

Verilmiş maliyyə zəmanətləri, akkreditivlər və istifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəlikləri

Qrup maliyyə zəmanətləri, akkreditiv və kredit öhdəlikləri verir

Maliyyə zəmanətləri ilkin olaraq maliyyə hesabatlarında alınmış mükafata bərabər olan ədalətli dəyərle tanınır. İlkin tanınmadan sonra Qrupun hər bir zəmanət üzrə öhdəliyi konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər haqqında hesabatında tanınmış məcmu amortizasiya çıxılmaqla ilkin olaraq tanınır və GKZ ehtiyat məbləğlərindən daha yuxarı olanı ilə ölçülür.

Kredit vermə öhdəlikləri və akkreditivlər ehtivaçı öhdəliklərdir ki, onlara uyğun olaraq öhdəliyin etibarlılığı müddətində, Qrupdan müştəriyə əvvəlcədən müəyyən edilmiş şərtlərlə kredit verməsini tələb edir. Maliyyə təminatı müqavilələrinə uyğun olaraq bu müqavilələr GKZ-nin tələbləri daxilindədir.

İcra zəmanətləri

İcra zəmanətləri digər tərəf müqavilə öhdəliyi yerinə yetirmədikdə kompensasiya təmin edən müqavilələrdir. İcra zəmanətləri kredit riskini ötürür. İcra təminatı müqavilələri üzrə risk digər tərəfin müqavilə öhdəliyini yerinə yetirməməsi ehtimalından qaynaqlanır. Buna görə də, performans təminatları maliyyə alətləri hesab edilmir və beləliklə, 9-saylı MHBS-in fəaliyyət dairəsini daxil edilmir.

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin yenidən təsnif edilməsi

Qrup, maliyyə aktivlərini idarə etmək üçün biznes modelini dəyişdirmə istisna olmaqla, ilkin tanınmaya qədər maliyyə aktivlərini yenidən təsnif etmir. Maliyyə öhdəlikləri heç vaxt yenidən təsnif edilmir. 2021-ci ildə, Qrup hər hansı bir maliyyə aktivini və öhdəliyini yenidən təsnif etməmişdir.

Restrukturizasiya edilmiş kreditlər

İmkan dairəsində Bank girova yiyələnmək əvəzinə kredit şərtlərini dəyişdirməyə çalışır. Buna müqavilə ilə nəzərdə tutulmuş ödəniş müddətlərinin uzadılması və yeni kredit şərtlərinin razılaşdırılması daxildir.

Bank maliyyə aktivinin, məsələn müştəriyə verilən kreditin müddəti və şərtləri onun yeni bir kreditə çevriləcəyi şəkildə dəyişdirildiyi halda maliyyə aktivinin tanınmasını dayandırır, fərq isə dəyersizləşmə zərəri qeydə alınmadığı halda tanınmanın dayandırılması ilə bağlı gəlir və ya zərər kimi tanınır. Yeni tanınmış kreditlər, AYKD olması ehtimal edilməyəndə, GKZ-nin ölçülməsi məqsədləri üçün Mərhələ 1 kimi təsnif edilir. Müştəriyə verilən kreditin tanınmasının dayandırılması baxımından qiymətləndirmə apararkən Bank aşağıdakı amilləri nəzərə alır:

- Kreditin valyutasında dəyişiklik;
- Qarşı tərəfin dəyişməsi;
- Dəyişiklik nəticəsində alət artıq YƏMFÖ meyarına uyğun olmayanda.

Dəyişiklik əhəmiyyətli şəkildə fərqli olan pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə nəticələnmirsə, dəyişiklik tanınmanın dayandırılmasına gətirib çıxarmır. İlkin EFD (effektiv faiz dərəcəsi) ilə diskontlaşdırılan pul vəsaitlərinin hərəkətində dəyişiklik əsasında Bank, dəyersizləşmə zərəri qeydə alınmadığı halda konsolidasiya edilmiş mənfəət və ya zərərdə EFD istifadə etməklə hesablanmış faiz gəlirinin tərkibində təqdim edilmiş dəyişiklikdən irəli gələn gəlir və ya zərəri qeydə alır.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin uçotdan çıxarılması

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivləri (və ya müvafiq hallarda maliyyə aktivinin bir hissəsi və ya analoji maliyyə aktivləri qrupunun bir hissəsi) aşağıdakı hallarda uçotdan çıxarılır:

- Aktivdən pul vəsaitlərini əldə etmək hüquqlarının vaxtı başa çatmışdır;
- Qrup özünün aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüquqlarını üçüncü tərəfə köçürmüş və ya aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüququnu saxlayaraq, üzərinə aktivdən pul vəsaitlərini "tranzit" razılaşması əsasında tam məbləğdə və çox yubanmadan ödəmək öhdəliyini götürmüşdür; və
- Qrup: (a) aktiv üzrə risk və səmərələrin böyük hissəsini köçürmüş; (b) aktiv üzrə risk və səmərələrin böyük hissəsini köçürməmiş və ya özündə saxlamamış; lakin onlar üzrə nəzarət hüququnu köçürmüşdür.

Qrup aktivdən pul vəsaitləri hərəkətini almaq hüququnu köçürmüş və aktiv üzrə risk və səmərələrin əksəriyyətini nə köçürməmiş, nə onları özündə saxlamamış, nə də aktiv üzrə nəzarət hüququnu köçürməmişdirsə, aktiv, Qrupun həmin aktivdə davam edən iştirakı müqabilində əks etdirilir. Köçürülmüş aktiv üzrə zəmanət formasında aktivdə iştirakın davam etməsi aktivin ilkin balans dəyəri ilə Qrupdan tələb oluna biləcək maksimal ödəniş məbləğindən az olanı ilə ölçülür.

Aktivdə iştirak, köçürülmüş aktiv üzrə yazılı və/və ya satın alınmış opsiyon (o cümlədən nağd hesablaşma əsaslı opsiyon və ya analoji alət) formasında davam edirsə, Qrupun davam edən iştirakının həddi köçürülən aktivin Qrup tərəfindən geri alınacaq dəyərində bərabərdir. Lakin ədalətli dəyərle qiymətləndirilən aktiv üzrə yazılı "put" opsiyonu (o cümlədən nağd hesablaşma əsaslı opsiyon və ya analoji alət) istisna təşkil edir və bu halda Qrupun davam edən iştirakının həddi, köçürülən aktivin ədalətli dəyəri və opsiyonun icra qiymətindən az olanı ilə məhdudlaşır.

Silinmə

Maliyyə aktivləri yalnız Qrup bərpanı dayandırdıqda tam və ya qismən silinir. Silinəcək məbləğ yığılmış kredit ehtiyatından böyükdürsə, fərq ilk öncə ehtiyata əlavə kimi tanınır, sonra isə ümumi balans dəyərində aid edilir. Sonrakı bərpalar kredit zərəri üzrə xərcin azaldılmasına getirib çıxarır. Silinmə tanınmanın dayandırılmasının bir növüdür.

Maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəliyi müvafiq öhdəlik icra edildikdə, ləğv edildikdə və ya vaxtı başa çatdıqda uçotdan çıxarılır.

Mövcud olan bir maliyyə öhdəliyi eyni kreditor qarşısında tam fərqli şərtlərlə digəri ilə əvəz edildikdə və ya mövcud öhdəliyin şərtlərinə əhəmiyyətli düzəlişlər edildikdə, belə əvəz etmə və ya düzəliş ilkin öhdəliyin tanınmasının dayandırılmasını və yeni öhdəliyin tanınmasını tələb edir və müvafiq balans dəyərlərindəki fərqlər mənfəət və ya zərərdə əks etdirilir.

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri kassada olan pul vəsaitləri, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankından alınacaq məbləğlərdən doxsan gün müddətinə olan müddətli depozitlər daxil olmaqla və digər banklardakı müxbir hesablardan ibarətdir.

Qiymətli metallar

Qızıl və digər qiymətli metallar müəyyən olunan aktiv və öhdəliklərin mübadiləsi Mərkəzi Bankın həmin tarixə müəyyən etdiyi məzənnəyə əsasən hesablanan cari dəyərle aparılır. Alqı-satqı qiymətlərindəki fərqlər Qiymətli metal emalıyatlının xalis gəlirinə daxil edilir.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan mandatı ilə)

İnvestisiya əmlakı

İnvestisiya əmlakı icarə haqqı əldə etmək və ya kapital dəyərini artırmaq, yaxud hər ikisi üçün saxlanılan və Qrupa daxil olan şirkətlər tərəfindən zəbt olunmayan və ya satış üçün nəzərdə tutulmayan torpaq və ya binalardan ibarət olur. Əməliyyat məqsədli icarə üçün saxlanılan əmlak yalnız o zaman investisiya əmlakı kimi təsnif olunur ki, o, investisiya əmlakının tərifinə uyğun olsun. İnvestisiya əmlakı ədalətli dəyərle uçota alınır. Onun ədalətli dəyəri, zəruri olduqda əmlakın xüsusiyyətində yerində və ya şəraitində hər hansı fərqlər uyğunlaşdırıldıqdan sonra cari bazar qiymətləri əsasında müəyyən olunur. Belə məlumat mövcud olmadıqda Qrup nağd pul vəsaiti hərəkətlərinin diskontlaşdırılmış proqnozları kimi alternativ qiymətləndirmə üsullarından istifadə edir. İnvestisiya əmlakının ədalətli dəyərində baş verən dəyişikliklər mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks olunur.

Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər

Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər yığılmış köhnəlmə və amortizasiya və tanınmış hər hansı dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilkin dəyərle tanınır. Başa çatdırılmamış və istismara buraxılmamış aktivlər üzrə köhnəlmə aktivlərin istifadəyə hazır olduğu tarixdən hesablanır.

Köhnəlmə əmlakın, avadanlığın və qeyri-maddi aktivlərin balans dəyərlərindən çıxılır və onların faydalı istismar müddətləri üzrə silinir. Amortizasiya aşağıdakı illik faiz dərəcələrini istifadə etməklə bərabər hissələrlə köhnəlmə metodu əsasında hesablanır:

Binalar	3.3%
Mebel və avadanlıq	25%
Kompüterlər	25%
Nəqliyyat vasitələri	15%
Digər avadanlıq	20%
Qeyri-maddi aktivlər	10%

Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin balans dəyərlərinin onların bərpa dəyərlərindən artıq dəyərle uçota alınıb-alınmadığını qiymətləndirmək üçün onlar hər hesabat tarixində nəzərdən keçirilir. Balans dəyəri bərpa dəyərindən artıq olduğu halda, aktivlərin dəyəri bərpa dəyəri səviyyəsində silinir. Dəyərsizləşmə zərəri müvafiq dövrdə qeydə alınır və əməliyyat xərclərinə daxil edilir. Dəyərsizləşmə zərəri qeydə alındıqdan sonra əsas vəsaitlərin köhnəlmə xərcləri, ondan qalıq dəyərini çıxmaqla (əgər varsa), aktivlərin düzəliş olunmuş balans dəyərini sistemli şəkildə qalan iqtisadi faydalı dövrünə bölmək məqsədilə gələcək dövrlərə uyğunlaşdırılır.

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar Qrup keçmiş hadisələr nəticəsində cari hüquqi və ya konstruktiv öhdəliyə malik olduqda, və öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün iqtisadi cəhətdən faydalı ehtiyatların azalması ehtimalı yarandıqda və öhdəlik düzgün qiymətləndirildikdə uçota alınır.

Vergi

Mənfəət vergisi xərcləri cari və təxirə salınmış vergi xərclərinin cəmini əks etdirir. Cari dövr üçün mənfəət vergisi xərcləri il ərzində əldə olunmuş vergiyə cəlb olunan mənfəət əsasında müəyyən edilir. Vergiyə cəlb olunan mənfəət mənfəət və zərər haqqında hesabatda göstərilən xalis mənfəətdən fərqlənir, çünki vergiyə cəlb olunan mənfəətə digər illərdə vergiyə cəlb olunan və ya tutulan gəlir və xərc maddələri daxil deyil, bundan əlavə o, heç vaxt vergiyə cəlb olunmayan və vergi tutulmayan maddələri özündə birləşdirmir. Qrupun cari vergi xərcləri hesabat dövründə qüvvəyə minən vergi dərəcələrini istifadə etməklə hesablanır.

Təxirə salınmış vergilər balans hesabatının öhdəlik metodunu istifadə etməklə hesabat olunur və aktiv və öhdəliklərin balans dəyərləri ilə vergiyə cəlb olunan mənfəətin hesablanması istifadə olunan müvafiq vergi bazaları arasında yaranan fərqlər üzrə mənfəət vergisi aktivlərini və öhdəlikləri əks etdirir. Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri adətən bütün vergiyə cəlb olunan müvəqqəti fərqlər üçün tanınır, təxirə salınmış vergi aktivləri isə istifadə edilən tutulmalı müvəqqəti fərqlərə qarşı yaranması ehtimal edilən vergiyə cəlb olunan mənfəətin həcmində tanınır. Əgər müvəqqəti fərq qudvildən və ya vergiyə cəlb olunan mənfəətə və maliyyə mənfəətinə təsir etməyən əməliyyatlar üzrə digər aktiv və öhdəliklərin (müəssisənin birləşməsindən başqa) ilkin tanınmasından yaranırsa, bu cür aktivlər və öhdəliklər tanınmır.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri filiallara və əlaqəli müəssisələrə investisiyalardan yaranan vergiyə cəlb olunan müvəqqəti fərqlər üçün və birgə müəssisələrdə paylar üçün tanınır. Burada Bankın müvəqqəti fərqləri bərpa edə bildiyi və müvəqqəti fərqin yaxın gələcəkdə bərpa edilməsi ehtimalının olmadığı hallar istisnadır. Bu cür investisiyalar və paylarla əlaqəli tutulan müvəqqəti fərqlərdən yaranan təxirə salınmış vergi aktivləri yalnız vergiyə cəlb olunan mənfəətin müvəqqəti fərqlər üzrə mənfəətə qarşı əvəzləşdirilməsə mümkün olan və yaxın gələcəkdə bərpa edilməsi gözlənilən həcmdə tanınır.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin balans dəyəri hər hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və aktivlərin bütün hissəsini və ya müəyyən hissəsini bərpa etməsi üçün kifayət qədər vergiyə cəlb olunan mənfəətin mövcudluğu ehtimal edilməyən həcmdə azaldılır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlikləri aşağıdakı hallarda əvəzləşdirilir və balans hesabatında əks olunur:

- Qrup cari mənfəət vergisi aktivlərini cari mənfəət vergisi öhdəliklərinə qarşı əvəzləşdirmək hüququna malik olduqda; və
- Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlikləri eyni vergi orqanı tərəfindən eyni təşkilatdan tutulan mənfəət vergisinə aid olduqda.

Təxirə salınmış vergi öhdəliklər üzrə hesablaşmanın aparıldığı və ya aktivlərin realizə olunduğu dövrdə tətbiq edilməsi gözlənilən vergi dərəcələri ilə hesablanır. Təxirə salınmış vergi mənfəət və zərər haqqında hesabatda xərc maddəsi kimi göstərilir və ya hesabatın kredit balansına yazılır, lakin təxirə salınmış verginin birbaşa kapitala və hesabatın kredit balansına yazıldığı hallar istisna təşkil edir, belə ki, bu halda təxirə salınmış vergi səhmdar kapitalı ilə bağlı olur.

Banklara ödənilməli vəsaitlər və müştəri hesabları

Banklara ödənilməli vəsaitlər və müştəri hesabları ilk olaraq ədalətli dəyərlə tanınır. Daha sonra ödənilməli məbləğlər amortizasiya dəyəri ilə göstərilir və balans dəyəri ilə geri alınma dəyəri arasındakı hər hansı fərq mənfəət və zərər haqqında konsolidə edilmiş hesabatda effektiv faiz metodunu istifadə etməklə borcların yarandığı dövr üzrə tanınır.

Şərti aktivlər və öhdəliklər

Hesablaşma üzrə hər hansı pul vəsaitləri məxaricinin yaranma ehtimalı olmayanadək şərti öhdəliklər konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında tanınmır lakin açıqlanır. Şərti aktivlər konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında tanınmır lakin iqtisadi mənfəətin əldə olunması ehtimalı olduqda açıqlanır.

Səhmdar kapitalı

Adi səhmlər səhmdar kapitalı kimi təsnif edilir. Şirkətlərin birləşməsi istisna olmaqla, yeni səhmlərin buraxılması ilə birbaşa bağlı olaraq üçüncü tərəflərə ödənişlərə çəkilən xərclər kapitalın tərkibində həmin emissiya nəticəsində əldə edilmiş məbləğin azalması kimi əks etdirilir. Əldə edilmiş vəsaitlərin ədalətli dəyərinin buraxılmış səhmlərin nominal dəyərindən artıq məbləği əlavə kapital kimi əks etdirilir.

Adi səhmlər üzrə dividendlər kapitalda elan olunduqları dövrdə azalma kimi tanınır. Hesabat tarixindən sonra elan olunan dividendlər "Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr" haqqında 10 sayılı Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartına (BMUS) uyğun olaraq balans hesabatından sonrakı hadisə kimi tanınır və müvafiq qaydada açıqlanır.

Pensiya və digər müavinətlər

Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq, Qrup işçilərin əmək haqlarından pensiya haqlarını tutur və onları dövlət pensiya fonduna köçürür. Belə xərclər müvafiq əmək haqlarının qazandığı dövrdə çıxılır. Təqaüdə çıxdıqda təqaüdlə bağlı bütün ödənişlər dövlət pensiya fondu tərəfindən yerinə yetirilir. Qrup, işə gətirən tərəfindən cari məcmu əmək haqqı ödənişlərinin faizi kimi hesablanmış cari ödənişlərin həyata keçirilməsini tələb edən Azərbaycan Respublikasının dövlət pensiya sistemindən başqa hər hansı pensiya sistemində malik deyildir. Bundan başqa, Qrupda əmək fəaliyyətinin başa çatması ilə bağlı hesablanması tələb olunan müavinətlər və ya ödənilməli digər mühüm müavinətlər mövcud deyildir.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

Gəlir və xərclərin tanınması

Gəlir iqtisadi mənfəətin Qrupa axın etməsi ehtimalı olduqda və gəlirin etibarlı şəkildə ölçülə biləcəyi dərəcədə tanınır. Gəlirin tanınmasından əvvəl aşağıdakı xüsusi tanınma meyarları da yerinə yetirilməlidir:

Faiz və oxşar gəlir və xərc

Qrup borc maliyyə aktivlərinə faiz gəlirini amortizasiya hesablanmış dəyərlə yaxud DÜGƏD-də maliyyə aktivinin ümumi balans dəyərində EFD-ni tətbiq etməklə kreditlərin dəyərsizləşməmiş aktivlərindən başqa maliyyə aktivlərinin ümumi balans dəyərində tətbiq etməklə hesablayır. EFD, maliyyə alətinin gözlənilən ömrü boyunca və ya müvafiq olduğu təqdirdə, maliyyə aktivinin və ya maliyyə öhdəliyinin xalis balans dəyərində görə təxmin edilən gələcək nağd pul vəsaitlərini və ya daxilolmalarını dəqiqləşdirən dərəcədir. Hesablama maliyyə alətinin bütün müqavilə şərtlərini (məsələn, əvvəlcədən ödəniş variantları) nəzərə alır və alətə birbaşa aid olan və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan, lakin gələcək kredit itkiləri olmayan hər hansı ödənişlər və ya əlavə xərclər daxildir. Əgər Qrup təxmini ödəniş və ya daxilolmaları yenidən nəzərdən keçirirsə, maliyyə aktivinin və ya maliyyə öhdəliyinin balans dəyərində düzəliş edilir. Düzəliş edilmiş balans dəyəri, orijinal effektiv faiz dərəcəsi əsasında hesablanır və balans dəyərində dəyişiklik faiz gəlirləri və ya xərc kimi qeyd edilir.

Maliyyə aktivinin kredit üzrə dəyərsizləşməsi halı baş verdikdə, Qrup faiz dərəcəsinə hesablamaq üçün maliyyə aktivinin net amortizasiya olunmuş dəyərində effektiv faiz dərəcəsi tətbiq etməklə hesablama aparır. Maliyyə aktivləri sağlamlaşdırıldıqda və artıq kredit üzrə dəyərsizləşmə halı olmadıqda, Qrup faiz gəlirini ümumi metod əsasında hesablayır.

Alınmış və ya yaranmış kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivlərlə (AYKD) bağlı, Qrup faiz gəlirlərini kredit üzrə dəyişiklik edilən effektiv faiz dərəcəsi üzrə hesablayır və o dərəcəni maliyyə aktivinin amortizasiya ilə hesablanmış dəyərində tətbiq edir. Kredit üzrə dəyişiklik edilən effektiv faiz dərəcəsi ilkin tanınmada gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətini (kredit itkiləri daxil olmaqla) AYKD-i aktivlərinin amortizasiya olunmuş dəyərində endirən faiz dərəcəsidir.

MZƏD kimi təsnifləşdirilən bütün maliyyə aktivləri üzrə faiz gəlirləri müqavilə üzrə faiz dərəcəsinə istifadə etməklə tanınır.

Haqq və komissiya gəlirləri

Qrup öz müştərilərinə müxtəlif xidmətlər göstərməklə haqq və komissiyon gəliri əldə edir. Komissiya gəlirləri aşağıdakı iki kateqoriyaya bölünə bilər:

Müəyyən bir müddət ərzində verilmiş xidmətlərdən əldə olunan xidmət haqqı

Bir müddət ərzində xidmətlərin göstərilməsindən əldə olunan qazanc həmin müddət ərzində hesablanır. Bu haqlara zəmanətlər və akkreditivlər üzrə komissiya gəlirləri daxildir. Veriləcək kreditlər üzrə borc öhdəlikləri və digər kreditlərlə əlaqədar ödənişlər təxirə salınır (hər hansı artım xərcləri ilə birlikdə) və kredit üzrə effektiv faiz dərəcəsinə düzəliş kimi tanınır.

Bir vaxt anında qazanılmış komissiya gəliri

Nağd və nağd əməliyyatlardan yaranan rüsumlar əsas əməliyyatlar başa çatdıqdan sonra tanınır. Hər bir nağd əməliyyat və hesablaşma əməliyyatı ayrı-ayrı öhdəlik kimi qəbul edilir.

Xarici valyuta əməliyyatları

Xarici valyuta ilə ifadə olunan müəyyən edilmiş pul aktiv və öhdəlikləri hesabat tarixindəki alqı-satqı məzənnəsinə uyğun şəkildə Azərbaycan Manatına konvertasiya edilir. Xarici valyuta ilə aparılan əməliyyatlar əməliyyatın yerinə yetirildiyi günə qüvvədə olan valyuta məzənnəsi ilə hesablanır. Bu əməliyyatlardan yaranan gəlir və zərər xarici valyuta mübadiləsi üzrə xalis gəlir kimi qeyd edilir.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

Xarici valyuta məzənnələri

Qrup ilin sonuna konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərtib olunması üçün aşağıdakı xarici valyuta məzənnələrindən istifadə etmişdir:

31 dekabr 2023		31 dekabr 2022	
1 ABS dolları	= 1.7000 manat	1 ABS dolları	= 1.7000 manat
1 Avro	= 1.8766 manat	1 Avro	= 1.8114 manat
1 İngiltərə funt sterlinqi	= 2.1643 manat	1 İngiltərə funt sterlinqi	= 2.0477 manat

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi

Qrup qeydə alınmış məbləğləri təmin etmək üçün hüquqi qüvvəyə malik olduqda və ya Qrup eyni zamanda aktivlərini maddi vəsaitə çevirmək və ya öhdəliklərini yerinə yetirmək, yaxud da hər ikisi üzrə xalis əsasda hesablaşma aparmaq niyyətində olduqda maliyyə aktivləri və öhdəlikləri tutuşdurulur və konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında xalis məbləğlə qeyd olunur. Silinməsinə icazə verilməyən maliyyə aktivinin köçürülməsini uçota alarkən Qrup köçürülmüş aktivləri və ya əlaqəli öhdəliyi əvəzləşdirmir.

4. Yeni və ya yenidən baxılmış standartlar və şərhlərin qəbul olunması

Aşağıdakı düzəliş edilmiş standartlar və şərhlər 1 yanvar 2023-cü il tarixindən etibarən qüvvəyə minmiş, lakin Qrup üçün heç bir əhəmiyyətli təsiri olmamışdır.

Beynəlxalq Vergi İslahatı – Pillar 2 modelinin qaydaları – MUBS 12-yə düzəlişlər

MUBS 12-yə düzəlişlər İƏT-in BEPS Pillar 2 qaydalarına cavab olaraq edilmiş və aşağıdakıları əhatə edir:

- Pillar 2 modelinə aid qaydaların müxtəlif yurisdiksiyalarda tətbiqindən irəli gələn təxirə salınmış vergilərin tanınması və açıqlanması üçün məcburi müvəqqəti istisna; və
- Maliyyə hesabatlarının istifadəçilərinə müəssisənin həmin qanunvericilikdən, xüsusən də onun qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl, Pillar 2 mənfəət vergilərinə cəlb edilib-edilməməsi məsələsini daha yaxşı başa düşməsinə kömək etmək üçün müvafiq müəssisələr üçün açıqlama tələbləri.

Düzəliş, Pillar 2 qanunvericiliyinin (əsas etibarilə) qəbul edildiyi, lakin hələ qüvvəyə minmədiyi dövrlərdə, maliyyə hesabatlarının istifadəçilərinə müəssisənin Pillar 2 mənfəət vergisi ilə bağlı yaranan riskləri, o cümlədən hesabat dövrünün sonunda Pillar 2 mənfəət vergisi riskinə aid həm keyfiyyət, həm də kəmiyyət məlumatı başa düşməyə kömək edən məlum və ya əsaslandırılmış məlumatın açıqlanmasını tələb edir. Misal üçün:

a) Pillar 2 qanunvericiliyinin müəssisəyə necə təsir edəcəyi və Pillar 2 mənfəət vergiləri riskinin mövcud ola biləcəyi əsas yurisdiksiyalar kimi keyfiyyət məlumatı və

b) Aşağıdakı kəmiyyət məlumatı:

- Müəssisənin mənfəətinin Pillar 2 mənfəət vergisinə cəlb edilə bilən payının və bu mənfəətlərə tətbiq edilən orta effektiv vergi dərəcəsinin göstəricisi; və ya
- Pillar 2 qanunvericiliyi qüvvəyə minməyə qədər, müəssisənin ümumi effektiv vergi dərəcəsinin necə dəyişəcəyini göstərən göstərici.

Qanunvericilik qüvvəyə mindikdən sonra Pillar 2 mənfəət vergiləri ilə bağlı cari vergi xərcləri üçün əlavə açıqlamalar tələb olunur. Tələblər 1 yanvar 2023-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün tətbiq edilir, 31 dekabr 2023-cü il tarixində və ya bu tarixdən əvvəl başa çatan aralıq dövrlər üçün isə tətbiq edilmir.

Qrup fəaliyyət göstərdiyi müxtəlif yurisdiksiyalarda Pillar 2 modelinə aid qaydaların tətbiqi baxımından öz korporativ strukturunu təhlil etmişdir. Qrupun fəaliyyət göstərdiyi yurisdiksiyalarda effektiv vergi dərəcəsi 15%-dən yuxarı olduğu üçün, qanun qüvvəyə mindikdə Pillar 2 vergilərinə cəlb olunmayacağını müəyyən etmişdir. Beləliklə də, Pillar 2 üzrə müvafiq açıqlamalar tələb olunmadığından, düzəlişlər Qrupun 31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına təsir göstərməyəcək.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

Mühasibat uçotu prinsiplərinin açıqlanması"–1 sayılı MUBS və MHBS üzrə Praktiki tövsiyələr 2-yə düzəlişlər

1 sayılı MUBS və MHBS üzrə Praktiki tövsiyələr 2 "Əhəmiyyətliyə dair mülahizələrin formalaşdırılması"na düzəlişlərdə əhəmiyyətli mülahizələrinin mühasibat uçotu prinsiplərinə tətbiq edilməsində müəssisələrə kömək etmək üçün qaydalar və nümunələr təqdim edilir. Dəyişikliklər müəssisələrin "əhəmiyyətli" mühasibat siyasətlərini açıqlama tələbinin əvəzində "mühüm" mühasibat siyasətlərini açıqlama tələbini getirməklə və müəssisələrin mühasibat siyasətlərini açıqlama qərarlarında mühümlük konsepsiyasını necə tətbiq etmələri barədə rəhbərlik əlavə etməklə daha faydalı mühasibat siyasəti açıqlamaları təmin etmələrinə kömək etməyi hədəfləyir.

Düzəlişlər Qrupun maliyyə hesabatlarında hər hansı maddələrin tanınmasına və ya təqdim edilməsinə təsir göstərməmişdir, lakin uçot siyasətinin açıqlanmasına təsir göstərmişdir.

5. Xalis faiz gəliri

Xalis faiz gəlirinə aiddir:

	31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il	31 dekabr 2022-ci il tarixinə bitən il
Faiz gəlirlərinə aiddir:		
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə faiz	117,404,583	97,856,888
Borc qiymətli kağızları üzrə faiz	25,014,651	8,088,343
Banklardan alınacaq vəsaitlər üzrə faiz	16,427,603	7,077,066
Zəmatətlər üzrə faizlər	2,462,274	1,758,393
Digər əməliyyatlar üzrə faizlər	38,432	221,592
Amortizasiya dəyəri ilə uçota alınmış maliyyə aktivləri üzrə cəmi faiz gəliri	161,347,543	115,002,282
Faiz xərcinə aiddir:		
Müştəri hesabları üzrə faiz	(21,567,038)	(13,899,541)
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər üzrə faiz	(10,768,873)	(6,857,530)
İcarə öhdəliyi üzrə faiz	(39,244)	(95,976)
Digər əməliyyatlar üzrə faiz	(1,175,520)	(897,382)
Amortizasiya dəyəri ilə uçota alınmış maliyyə aktivləri üzrə cəmi faiz xərci	(33,550,675)	(21,750,429)
Faiz hesablanan aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatdan əvvəl xalis faiz gəliri	127,796,868	93,251,853

6. Kredit zərəri xərci və digər dəyərsizləşmə və ehtiyatlar

Faiz hesablanan aktivlər üzrə kredit zərəri xərcinin hərəkəti aşağıdakı kimi olmuşdur:

	İnvestisiya qiymətli kağızları	Banklardan alınacaq vəsaitlər	Müştərilərə verilmiş kreditlər	Cəmi
31 dekabr 2021	(2,163,653)	-	(60,994,275)	(63,157,928)
(Ehtiyat) / ehtiyatın bərpası	(357,695)	(557,403)	(19,820,155)	(20,735,253)
Aktivlərin silinməsi	-	-	850,917	850,917
Əvvəllər silinmiş aktivlərin bərpası	-	(164)	(46,432)	(46,596)
31 dekabr 2022	(2,521,348)	(557,567)	(80,009,945)	(83,088,860)
Ehtiyatın bərpası / (ehtiyat)	849,315	156,940	(5,151,217)	(4,144,962)
Aktivlərin silinməsi	-	-	124,691	124,691
Əvvəllər silinmiş aktivlərin bərpası	-	-	(172,299)	(172,299)
31 dekabr 2023	(1,672,033)	(400,627)	(85,208,770)	(87,281,430)

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

Zəmanətlər və digər öhdəliklər üzrə dəyersizləşmə zərərləri üçün ehtiyatlarda hərəkətlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Zəmanətlər və digər öhdəliklər
31 dekabr 2021	(468,546)
Ehtiyat	(769,821)
31 dekabr 2022	(1,238,367)
Ehtiyatın bərpası	888,257
Silinmə	-
31 dekabr 2023	(350,110)

7. Haqq və komissiya gəlir və xərcləri

Haqq və komissiya gəlir və xərclərinə aiddir:

	31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il	31 dekabr 2022-ci il tarixinə bitən il
Haqq və komissiya gəlirləri:		
Plastik kartlar üzrə əməliyyatlar	11,582,577	5,960,692
Hesablaşmalar	6,007,997	6,133,588
Nağd pul əməliyyatları	3,142,264	2,784,906
Zəmanət məktubları	120,218	112,532
Akkreditivlər	8,325	69,836
Digər	828,244	735,194
Cəmi haqq və komissiya gəlirləri	21,689,625	15,796,748
Haqq və komissiya xərcləri:		
Plastik kartlar üzrə əməliyyatlar	(11,180,236)	(6,286,581)
Hesablaşmalar	(1,577,576)	(1,097,217)
Nağd pul əməliyyatları	(23,817)	(247,902)
Zəmanətlər	(11,844)	(33,692)
Akkreditivlər	(671)	(24,023)
Digər	(765,709)	(492,457)
Cəmi haqq və komissiya xərcləri	(13,559,853)	(8,181,872)
Xalis haqq və komissiya gəlirləri	8,129,772	7,614,876

8. Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis gəlir

Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis gəlirə aiddir:

	31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il	31 dekabr 2022-ci il tarixinə bitən il
Dilinq əməliyyatları üzrə fərqlər, xalis	5,015,802	6,423,591
Məzənnə fərqləri, xalis	18,169	(1,504)
Cəmi xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis gəlir	5,033,971	6,422,087

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

9. Qiymətli metal əməliyyatları üzrə xalis gəlir

Qiymətli metal əməliyyatları üzrə xalis gəlirə aiddir:

	31 dekabr 2023- cü il tarixinə bitən il	31 dekabr 2022- ci il tarixinə bitən il
Qiymətli metal əməliyyatları üzrə xalis gəlir	9,697	24,047
Qiymətli metalın mübadiləsi ilə bağlı mezzənnə fərqləri	2,066,998	176,753
Cəmi qiymətli metal əməliyyatları üzrə xalis gəlir	2,076,695	200,800

10. İşçilər üzrə xərclər, ümumi və inzibati xərclər

İşçilər üzrə xərclər, ümumi və inzibati xərclər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2023- cü il tarixinə bitən il	31 dekabr 2022- ci il tarixinə bitən il
Əmək haqqı və mükafatlar	(31,342,558)	(24,464,754)
Sosial sığorta xərcləri	(5,594,317)	(4,378,060)
İşçilərlə bağlı digər xərclər	(748,818)	(564,390)
Cəmi işçilər üzrə xərclər	(37,685,693)	(29,407,204)
Azərbaycan Respublikası Depozit Sığorta Fonduna ödənişlər	(6,323,621)	(5,365,967)
Peşəkar xidmət haqları	(4,248,563)	(3,853,120)
Mənfəət vergisindən başqa vergilər	(2,289,245)	(2,391,988)
Təhlükəsizlik məsrəfləri	(1,291,998)	(1,311,984)
Təmir və texniki xidmət xərcləri	(1,569,778)	(1,157,432)
Reklam və marketinq xərcləri	(980,727)	(875,584)
Nəqliyyat və ezamiyyət xərcləri	(855,301)	(762,620)
Rabite	(629,419)	(558,741)
Kommunal xərclər	(458,072)	(814,300)
Deftərxana ləvazimatları üçün xərclər	(431,523)	(389,076)
Əməliyyat lizinqi	(401,884)	(349,863)
Sığorta	(342,058)	(404,380)
Nümayəndəlik	(338,226)	(247,063)
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin silinməsi ilə bağlı zərər	-	(326,806)
Digər xərclər	(1,087,052)	(738,128)
Cəmi ümumi və inzibati xərclər	(21,247,467)	(19,547,052)

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

11. Mənfəət vergisi

Qrup və onun filialları vergi hesabatlarını fəaliyyət göstərdiyi ölkənin yerli vergi qanunvericiliyi əsasında hazırlayır ki, bu da Maliyyə Hesabatının Beynəlxalq Standartlarından fərqlənə bilər.

Bəzi xərclər vergiyə cəlb olunmadığından və bəzi gəlirlər vergidən azad olduğundan Qrupa müəyyən daimi vergi fərqləri təsir edir. Yerli vergi dərəcəsi 20%-dir.

Mənfəət vergisi xərci aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2023- cü il tarixinə bitən il	31 dekabr 2022- ci il tarixinə bitən il
Cari vergi xərci	(15,184,680)	(7,410,914)
Təxirə salınmış faydası / (xərc) – müvəqqəti fərqlərin yaranması və qaytarılması	(3,309,120)	(85,865)
Çıxılın: digər ümumi gəlirdə tanınmış təxirə salınmış mənfəət vergisi	-	-
Mənfəət vergisi xərci	(18,493,800)	(7,496,779)

Effektiv mənfəət vergisi dərəcəsi yerli qanunvericiliyə uyğun mənfəət vergisi dərəcəsindən fərqlənir. Aşağıdakı cədvəldə yerli qanunvericilik əsasında mənfəət vergisi xərci faktiki xərclərlə tutuşdurulur:

	31 dekabr 2023- cü il tarixinə bitən il	31 dekabr 2022- ci il tarixinə bitən il
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət	83,135,264	36,384,407
Yerli qanunvericiliyə uyğun olan mənfəət vergisinin dərəcəsi	20%	20%
Yerli qanunvericiliyə uyğun dərəcə ilə nəzəri mənfəət vergisi xərci	(16,627,053)	(7,276,881)
Vergi məqsədləri üçün çıxılmayan və ya qiymətləndirilməyən maddələrin vergiyə təsiri		
Çıxılmayan xərclər	(1,868,644)	(279,148)
Digər	1,897	59,250
Mənfəət vergisi xərci	(18,493,800)	(7,496,779)

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr tarixinə təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və öhdəlikləri və onların müvafiq illərdə hərəkətləri aşağıda təqdim olunur:

	Müvəqqəti fərqlərin yaranması və ləğv edilməsi			Müvəqqəti fərqlərin yaranması və ləğv edilməsi			
	2021	Mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda	Digər ümumi gəlirdə	2022	Mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda	Digər ümumi gəlirdə	2023
Çıxılan müvəqqəti fərqlərin vergiyə təsiri							
Müştərilərə verilmiş kreditlər	4,382,607	(274,377)	-	4,108,230	(2,500,197)	-	1,608,033
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	-	111,514	-	111,514	(31,388)	-	80,126
Qeyri-maddi aktivlər	170,275	73,181	-	243,456	4,759	-	248,215
İnvestisiya qiymətli kağızları	303,513	200,757	-	504,270	(169,863)	-	334,407
Digər əməliyyatlar üzrə dəyersizləşmə zərərləri üçün ehtiyat	-	247,673	-	247,673	(177,651)	-	70,022
Digər aktivlər	3,214,160	(977,026)	-	2,237,134	(1,737,876)	-	499,258
Digər öhdəliklər	764,767	86,489	-	851,256	288,348	-	1,139,604
Təxirə salınmış vergi aktivləri	8,835,322	(531,789)	-	8,303,533	(4,323,868)	-	3,979,665
Vergiyə cəlb olunan müvəqqəti fərqlərin vergiyə təsiri							
Qiymətli metallar	(2,704,900)	(10,394)	-	(2,715,294)	918,815	-	(1,796,479)
Əmlak, avadanlıq və istifadə hüququ olan aktivlər	(3,119,804)	299,054	-	(2,820,750)	109,792	-	(2,710,958)
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	(142,912)	142,912	-	-	-	-	-
İnvestisiya qiymətli kağızları	(21,000)	-	-	(21,000)	-	-	(21,000)
Digər əməliyyatlar üzrə dəyersizləşmə zərərləri üçün ehtiyat	(14,352)	14,352	-	-	-	-	-
Digər aktivlər	-	-	-	-	(13,859)	-	(13,859)
Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	(6,002,968)	445,924	-	(5,557,044)	1,014,748	-	(4,542,296)
Xalis təxirə salınmış mənfəət vergisi (öhdəlikləri)/aktivləri	2,832,354	(85,865)	-	2,746,489	(3,309,120)	-	(562,631)

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

12. Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Kassada olan pul vəsaitləri	58,396,640	78,944,839
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankındakı müxbit hesablar	58,587,011	41,473,540
Digər banklardakı müxbit hesablar	26,752,158	136,878,031
Digər kredit təşkilatlarından müddəti 90 günədək olan müddətli depozitlər	88,219,710	70,551,353
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında müddəti 90 günədək olan müddətli depozitlər	81,029,250	25,008,681
Cəmi pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	312,984,769	352,856,444

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərinə daxil edilən hesablanmış faiz gəliri müvafiq olaraq 575,235 AZN və 829,010 AZN olmuşdur.

GKZ-nin ölçülməsi məqsədilə pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri qalıqları Mərhələ 1-ə aid edilmişdir. Bu qalıqlar üzrə GKZ məbləği əhəmiyyətli olmadığından Qrup pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərinə kredit zərəri üzrə ehtiyat yaratmamışdır.

13. Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər

Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Digər banklardakı kreditlər və müddətli depozitlər	58,693,698	118,659,752
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankındakı məcburi ehtiyat	189,946,157	69,283,582
Məhdudiyət qoyulmuş depozitlər	47,730,530	30,623,114
	296,370,385	218,566,448
Dəyersizləşmə üçün ehtiyat çıxılmaqla	(400,627)	(557,567)
Cəmi kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	295,969,758	218,008,881

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlərə daxil edilən hesablanmış faiz gəliri müvafiq olaraq 1,291,498 AZN və 1,348,443 AZN olmuşdur.

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə bank buraxılmış zəmanətlər üzrə bloklanmış depozitlərin, eləcə də plastik kartlarla əməliyyatlar və pul köçürmələri üzrə müvafiq olaraq 47,730,530 AZN və 30,623,114 AZN məbləğində vəsaitləri məhdudlaşdırmışdır.

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatan il ərzində kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər üzrə ümumi balans dəyərində və müvafiq GKZ üzrə ehtiyat məbləğində dəyişikliklərin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2023 tarixinə ümumi balans dəyəri	218,566,448	-	-	218,566,448
Verilmiş yeni aktivlər	207,660,170	-	-	207,660,170
Aktivlərin qaytarılması				
- Əsas məbləğ	(130,680,020)	-	-	(130,680,020)
- Faiz məbləği	(4,090,541)	-	-	(4,090,541)
Hesablanmış faiz	4,019,504	-	-	4,019,504
Əvvəllər silinmiş aktivlərin bərpası	-	-	-	-
Məzənnə fərqi	894,824	-	-	894,824
31 dekabr 2023	296,370,385	-	-	296,370,385

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

	<i>Mərhələ 1</i>	<i>Mərhələ 2</i>	<i>Mərhələ 3</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2023 tarixinə GKZ	(557,567)	-	-	(557,567)
Verilmiş yeni aktivlər	(377,017)	-	-	(377,017)
Aktivlərin qaytarılması				
- Əsas məbləğ	536,630	-	-	536,630
- Faiz məbləği	32,087	-	-	32,087
Hesablanmış faiz	(33,929)	-	-	(33,929)
GKZ hesablamlarında istifadə edilən model və giriş məlumatlarında dəyişikliklər	3,237	-	-	3,237
Əvvəllər silinmiş aktivlərin bərpası	-	-	-	-
Məzənnə fərqi	(4,068)	-	-	(4,068)
31 dekabr 2023	(400,627)	-	-	(400,627)

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il ərzində kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər üzrə ümumi balans dəyərində və müvafiq GKZ üzrə ehtiyat məbləğində dəyişikliklərin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<i>Mərhələ 1</i>	<i>Mərhələ 2</i>	<i>Mərhələ 3</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2022 tarixinə ümumi balans dəyəri	39,865,484	-	-	39,865,484
Verilmiş yeni aktivlər	397,162,560	-	-	397,162,560
Aktivlərin qaytarılması				
- Əsas məbləğ	(218,980,959)	-	(164)	(218,981,123)
- Faiz məbləği	(1,473,091)	-	-	(1,473,091)
Hesablanmış faiz	2,833,710	-	-	2,833,710
Əvvəllər silinmiş aktivlərin bərpası	-	-	164	164
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
Məzənnə fərqi	(841,256)	-	-	(841,256)
31 dekabr 2022	218,566,448	-	-	218,566,448

	<i>Mərhələ 1</i>	<i>Mərhələ 2</i>	<i>Mərhələ 3</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2022 tarixinə GKZ	-	-	-	-
Verilmiş yeni aktivlər	(907,890)	-	-	(907,890)
Aktivlərin qaytarılması				
- Əsas məbləğ	357,893	-	164	358,057
- Faiz məbləği	12,397	-	-	12,397
Hesablanmış faiz	(15,414)	-	-	(15,414)
GKZ hesablamlarında istifadə edilən model və giriş məlumatlarında dəyişikliklər	(5,117)	-	-	(5,117)
Əvvəllər silinmiş aktivlərin bərpası	-	-	(164)	(164)
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
Məzənnə fərqi	564	-	-	564
31 dekabr 2022	(557,567)	-	-	(557,567)

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

14. Müştərilərə verilmiş kreditlər

Müştərilərə verilmiş kreditlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər	1,194,202,912	1,207,436,156
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər	701,295,169	581,295,918
Amortizasiya hesablanmış dəyərlə müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər	1,895,498,081	1,788,732,074
Dəyərsizləşmə üçün ehtiyat çıxılmaqla	(85,208,770)	(80,009,945)
Cəmi amortizasiya hesablanmış dəyərlə müştərilərə verilmiş kreditlər	1,810,289,311	1,708,722,129

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə müştərilərə verilmiş kreditlərə daxil edilən hesablanmış faiz gəliri müvafiq olaraq 15,618,960 AZN və 14,482,526 AZN təşkil etmişdir.

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatan il ərzində korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə ümumi balans dəyərində və müvafiq GKZ üzrə ehtiyat məbləğində dəyişikliklərin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

<i>Korporativ müştərilərə</i>	<i>Mərhələ 1</i>	<i>Mərhələ 2</i>	<i>Mərhələ 3</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2023 tarixinə ümumi balans dəyəri	1,147,588,770	-	59,847,386	1,207,436,156
Verilmiş yeni aktivlər	542,245,688	-	-	542,245,688
Aktivlərin qaytarılması				
- Əsas məbləğ	(552,394,135)	-	(7,220,174)	(559,614,309)
- Faiz məbləği	(67,980,109)	-	(2,132,827)	(70,112,936)
1-ci mərhələyə keçirilmələr	-	-	-	-
2-ci mərhələyə keçirilmələr	(1,319,171)	1,319,171	-	-
3-cü mərhələyə keçirilmələr	(22,885,164)	-	22,885,164	-
Hesablanmış faiz	68,298,714	-	3,111,573	71,410,287
Bərpalar	-	-	-	-
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
Məzənnə fərqi	2,837,960	-	66	2,838,026
31 dekabr 2023	1,116,392,553	1,319,171	76,491,188	1,194,202,912

<i>Korporativ müştərilərə</i>	<i>Mərhələ 1</i>	<i>Mərhələ 2</i>	<i>Mərhələ 3</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2023 tarixinə GKZ	(12,394,034)	-	(50,909,209)	(63,303,243)
Verilmiş yeni aktivlər	(3,526,682)	-	-	(3,526,682)
Aktivlərin qaytarılması				
- Əsas məbləğ	4,895,105	-	4,477,253	9,372,358
- Faiz məbləği	910,153	-	1,637,083	2,547,236
1-ci mərhələyə keçirilmələr	-	-	-	-
2-ci mərhələyə keçirilmələr	161,768	(161,768)	-	-
3-cü mərhələyə keçirilmələr	6,504,933	-	(6,504,933)	-
Dövr ərzində mərhələlər arasında köçürülməyə məruz qalmaların dövrün sonuna olan GKZ üzərində təsir.	(7,126,406)	-	-	(7,126,406)
Hesablanmış faiz	(919,902)	-	(2,655,319)	(3,575,221)
GKZ hesablamalarında istifadə edilən model və giriş məlumatlarında dəyişikliklər	2,549,366	-	(1,945,995)	603,371
Bərpalar	-	-	-	-
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
Məzənnə fərqi	(50,064)	-	(58)	(50,122)
31 dekabr 2023	(8,995,763)	(161,768)	(55,901,178)	(65,058,709)

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər (Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatan il ərzində fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər üzrə ümumi balans dəyərində və müvafiq GKZ üzrə ehtiyat məbləğində dəyişikliklərin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

<i>Fiziki şəxslərə</i>	<i>Mərhələ 1</i>	<i>Mərhələ 2</i>	<i>Mərhələ 3</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2023 tarixinə ümumi balans dəyəri	561,737,246	1,309,602	18,249,070	581,295,918
Verilmiş yeni aktivlər	281,622,989	-	-	281,622,989
Aktivlərin qaytarılması				
- Əsas məbləğ	(156,690,462)	(238,030)	(4,693,106)	(161,621,598)
- Faiz məbləği	(44,295,039)	(73,388)	(1,733,792)	(46,102,219)
1-ci Mərhələyə keçirilmələr	293,858	(194,880)	(98,978)	-
2-ci Mərhələyə keçirilmələr	(978,807)	978,807	-	-
3-cü Mərhələyə keçirilmələr	(10,756,671)	(913,016)	11,669,687	-
Hesablanmış faiz	44,812,795	109,712	1,071,923	45,994,430
Bərpalar	-	-	172,299	172,299
Silinmiş məbləğlər	-	-	(124,691)	(124,691)
Məzənnə fərqi	58,043	-	(2)	58,041
31 dekabr 2023	675,803,952	978,807	24,512,410	701,295,169

<i>Fiziki şəxslərə</i>	<i>Mərhələ 1</i>	<i>Mərhələ 2</i>	<i>Mərhələ 3</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2023 tarixinə GKZ	(1,668,315)	(187,948)	(14,850,439)	(16,706,702)
Verilmiş yeni aktivlər	(351,279)	-	-	(351,279)
Aktivlərin qaytarılması				
- Əsas məbləğ	1,431,993	29,630	2,971,689	4,433,312
- Faiz məbləği	484,378	9,336	1,421,368	1,915,082
1-ci Mərhələyə keçirilmələr	(107)	45	62	-
2-ci Mərhələyə keçirilmələr	175,191	(175,191)	-	-
3-cü Mərhələyə keçirilmələr	8,160,396	180,093	(8,340,489)	-
Dövr ərzində mərhələlər arasında köçürülməyə məruz qalmaların dövrün sonuna olan GKZ üzərində təsir.	(9,182,565)	(12,943)	29,172	(9,166,336)
Hesablanmış faiz	(510,579)	(18,213)	(771,244)	(1,300,036)
GKZ hesablamalarında istifadə edilən model və giriş məlumatlarında dəyişikliklər	419,502	-	653,993	1,073,495
Bərpalar	-	-	(172,299)	(172,299)
Silinmiş məbləğlər	-	-	124,691	124,691
Məzənnə fərqi	(2)	-	13	11
31 dekabr 2023	(1,041,387)	(175,191)	(18,933,483)	(20,150,061)

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər (Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il ərzində korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə ümumi balans dəyərində və müvafiq GKZ üzrə ehtiyat məbləğində dəyişikliklərin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

<i>Korporativ müştərilərə</i>	<i>Mərhələ 1</i>	<i>Mərhələ 2</i>	<i>Mərhələ 3</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2022 tarixinə ümumi balans dəyəri	878,119,299	227,618	61,770,914	940,117,831
Verilmiş yeni aktivlər	621,462,993	-	-	621,462,993
Aktivlərin qaytarılması				
- Əsas məbləğ	(345,233,634)	(63,814)	(5,665,946)	(350,963,394)
- Faiz məbləği	(58,761,599)	(23,446)	(1,510,294)	(60,295,339)
1-ci mərhələyə keçirilmələr	139,766	-	(139,766)	-
2-ci mərhələyə keçirilmələr	-	-	-	-
3-cü mərhələyə keçirilmələr	(2,214,579)	(164,224)	2,378,803	-
Hesablanmış faiz	59,287,102	23,866	3,381,867	62,692,835
Bərpalar	-	-	-	-
Silinmiş məbləğlər	-	-	(291,702)	(291,702)
Məzənnə fərqi	(5,210,578)	-	(76,490)	(5,287,068)
31 dekabr 2022	1,147,588,770	-	59,847,386	1,207,436,156

<i>Korporativ müştərilərə</i>	<i>Mərhələ 1</i>	<i>Mərhələ 2</i>	<i>Mərhələ 3</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2022 tarixinə GKZ	(7,216,341)	(10,769)	(37,070,892)	(44,298,002)
Verilmiş yeni aktivlər	(4,766,733)	-	-	(4,766,733)
Aktivlərin qaytarılması				
- Əsas məbləğ	2,464,546	8,471	3,335,248	5,808,265
- Faiz məbləği	686,550	3,112	1,009,006	1,698,668
1-ci mərhələyə keçirilmələr	(1,144)	-	1,144	-
2-ci mərhələyə keçirilmələr	-	-	-	-
3-cü mərhələyə keçirilmələr	358,045	21,799	(379,844)	-
Dövr ərzində mərhələlər arasında köçürülməyə məruz qalmaların dövrün sonuna olan GKZ üzərində təsir.	(437,721)	(19,445)	35,183	(421,983)
Hesablanmış faiz	(703,200)	(3,168)	(2,798,188)	(3,504,556)
GKZ hesablamalarında istifadə edilən model və giriş məlumatlarında dəyişikliklər	(2,826,637)	-	(15,372,715)	(18,199,352)
Bərpalar	-	-	-	-
Silinmiş məbləğlər	-	-	291,702	291,702
Məzənnə fərqi	48,601	-	40,147	88,748
31 dekabr 2022	(12,394,034)	-	(50,909,209)	(63,303,243)

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər (Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il ərzində fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər üzrə ümumi balans dəyərində və müvafiq GKZ üzrə ehtiyat məbləğində dəyişikliklərin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

<i>Fiziki şəxslərə</i>	<i>Mərhələ 1</i>	<i>Mərhələ 2</i>	<i>Mərhələ 3</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2022 tarixinə ümumi balans dəyəri	468,827,288	1,139,357	21,239,732	491,206,377
Verilmiş yeni aktivlər	229,926,727	-	-	229,926,727
Aktivlərin qaytarılması				
- Əsas məbləğ	(135,334,498)	(323,702)	(4,019,188)	(139,677,388)
- Faiz məbləği	(32,893,013)	(88,639)	(1,697,971)	(34,679,623)
1-ci Mərhələyə keçirilmələr	1,458,626	(128,613)	(1,330,013)	-
2-ci Mərhələyə keçirilmələr	(1,303,538)	1,303,538	-	-
3-cü Mərhələyə keçirilmələr	(2,532,180)	(698,045)	3,230,225	-
Hesablanmış faiz	33,719,214	105,708	1,339,131	35,164,053
Bərpalar	-	-	46,432	46,432
Silinmiş məbləğlər	-	-	(559,214)	(559,214)
Məzənnə fərqi	(131,380)	(2)	(64)	(131,446)
31 dekabr 2022	561,737,246	1,309,602	18,249,070	581,295,918

<i>Fiziki şəxslərə</i>	<i>Mərhələ 1</i>	<i>Mərhələ 2</i>	<i>Mərhələ 3</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2022 tarixinə GKZ	(2,422,097)	(163,484)	(14,110,692)	(16,696,273)
Verilmiş yeni aktivlər	(731,828)	-	-	(731,828)
Aktivlərin qaytarılması				
- Əsas məbləğ	525,959	48,419	2,978,092	3,552,470
- Faiz məbləği	181,058	13,595	1,413,199	1,607,852
1-ci Mərhələyə keçirilmələr	(103,685)	617	103,068	-
2-ci Mərhələyə keçirilmələr	187,622	(187,622)	-	-
3-cü Mərhələyə keçirilmələr	472,101	234,211	(706,312)	-
Dövr ərzində mərhələlər arasında köçürülməyə məruz qalmaların dövrün sonuna olan GKZ üzərində təsir.	(549,184)	(109,536)	473,836	(184,884)
Hesablanmış faiz	(192,608)	(25,381)	(1,091,260)	(1,309,249)
GKZ hesablamlarında istifadə edilən model və giriş məlumatlarında dəyişikliklər	964,777	1,233	(4,423,215)	(3,457,205)
Bərpalar	-	-	(46,432)	(46,432)
Silinmiş məbləğlər	-	-	559,214	559,214
Məzənnə fərqi	(430)	-	63	(367)
31 dekabr 2022	(1,668,315)	(187,948)	(14,850,439)	(16,706,702)

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər (Azərbaycan manatı ilə)

Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər aşağıdakı sənaye sektorlarında fəaliyyət göstərən müştərilərə verilmişdir:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Tikinti	308,575,208	320,690,453
Kənd təsərrüfatı	278,667,062	279,511,530
İstehsal	148,987,386	156,732,497
Enerji	57,482,102	102,343,401
Ticarət	86,713,472	92,204,639
Rəbətə	65,205,054	74,743,555
Mədən	98,610,964	44,506,366
Maliyyə	53,092,208	33,688,826
Digər	96,869,456	103,014,889
	1,194,202,912	1,207,436,156
Dəyersizləşmə üçün ehtiyat çıxılmaqla	(65,058,709)	(63,303,243)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	1,129,144,203	1,144,132,913

Fiziki şəxslərə verilən kreditlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
İpoteka kreditləri	327,434,927	266,008,694
Biznes kreditləri	249,774,183	224,368,552
İstehlak kreditləri	91,595,571	66,846,278
Avtomobil kreditləri	29,769,818	20,938,878
Plastik kartlar	2,720,670	3,133,516
	701,295,169	581,295,918
Dəyersizləşmə üçün ehtiyat çıxılmaqla	(20,150,061)	(16,706,702)
Cəmi fiziki şəxslərə verilən kreditlər	681,145,108	564,589,216

Aşağıdakı cədvəldə girovun ədalətli dəyəri ilə deyil, girovla təmin edilən kreditlərin məbləği icmallaşdırılmışdır:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Daşınmaz əmlakla təmin olunmuş kreditlər	1,154,569,808	1,072,715,020
Nağd vəsaitlə təmin olunmuş kreditlər	332,292,282	305,644,358
Avadanlıqla təmin olunmuş kreditlər	123,461,230	134,719,648
Zəmanətlərlə təmin olunmuş kreditlər	48,457,051	79,903,286
Nəqliyyat vasitələri ilə təmin olunmuş kreditlər	15,542,409	12,167,812
Debitor borcla təmin olunmuş kreditlər	9,638,779	6,999,698
Digər girovlarla təmin olunmuş kreditlər	834,805	1,140,011
Təminatlı kreditlər	210,701,717	175,442,241
	1,895,498,081	1,788,732,074
Dəyersizləşmə üçün ehtiyat çıxılmaqla	(85,208,770)	(80,009,945)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	1,810,289,311	1,708,722,129

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə Bank müvafiq olaraq 588,077,607 AZN və 446,706,741 AZN məbləğində 7 və 6 kredit təmin etmişdir ki, bu da Qrup kapitalının 10%-dən artıq olmuşdur.

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə müştərilərə verilmiş kreditlərə müvafiq olaraq 59,763,860 AZN və 482,445,639 AZN məbləğində kreditlər daxil olmuşdur ki, onların da müddəti daha sonra yenidən razılaşdırılmışdır.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər (Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə cəmi müştərilərə verilmiş kreditlərin 46% və 48%-i müvafiq olaraq 17 və 18 müəssisəyə verilmişdir.

Kreditlərin mühüm hissəsi (müştərilərə verilmiş bütün kreditlər) Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən şirkətlərə verilmişdir ki, bu da coğrafi region üzrə mühüm cəmləşməni əks etdirir.

15. İnvestisiya qiymətli kağızları

İnvestisiya qiymətli kağızlarına aiddir:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Kapital qiymətli kağızları	536,897	554,548
Borc qiymətli kağızları	458,735,115	191,578,790
Cəmi investisiya qiymətli kağızları	459,272,012	192,133,338

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə investisiya qiymətli kağızlarına daxil edilən hesablanmış faiz gəliri müvafiq olaraq 4,450,729 AZN və 1,055,293 AZN təşkil etmişdir.

DÜĞƏD ilə ölçülmüş kapital qiymətli kağızları	Pay %	31 dekabr 2023	Pay %	31 dekabr 2022
Azərbaycan Kredit Bürosu MMC	12.5	250,000	12.5	250,000
Bakı Fond Birjası QSC	4.76	240,000	4.76	240,000
Millikart MMC	0.67	40,000	0.67	40,000
Boradigah Cay-2 ASC	2.55	-	2.55	17,800
Digər		6,897		6,748
Cəmi kapital qiymətli kağızları		536,897		554,548

Amortizasiya hesablanmış dəyərlə borc qiymətli kağızları	Kupon faizi	31 dekabr 2023	Kupon faizi	31 dekabr 2022
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı tərəfində buraxılmış notlar	8-9%	178,188,137	4-5%	51,131,446
Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi tərəfindən buraxılmış istiqrazlar	6-7%	157,675,420	5-7%	14,406,089
SOCAR Polymer tərəfində buraxılmış bondlar	5%	64,662,806	5%	64,617,944
Cənubi Qaz Koridoru QSC tərəfindən buraxılmış avrobondlar	6.9%	17,414,744	6.9%	17,459,563
Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi QSC tərəfində buraxılmış bondlar (AXDG)	6%	17,334,333	-	-
Xarici dövlət istiqrazları	5-7%	14,816,232	5-7%	14,394,660
Dövlət Neft Şirkəti tərəfində buraxılmış bondlar	4.5%	8,483,251	4.5%	8,483,251
Digər maliyyə institutları tərəfindən buraxılmış istiqrazlar	5-6%	1,656,711	5-6%	23,083,583
Digər təşkilatlar tərəfindən buraxılmış notlar	6%	175,514	6-12%	523,602
		460,407,148		194,100,138
Dəyersizləşmə üçün ehtiyat çıxılmaqla		(1,672,033)		(2,521,348)
Cəmi borc qiymətli kağızları		458,735,115		191,578,790

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər (Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatan il ərzində amortizasiya hesablanmış dəyərlə borc qiymətli kağızları üzrə ümumi balans dəyərində və müvafiq GKZ üzrə ehtiyat məbləğində dəyişikliklərin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

<i>Amortizasiya hesablanmış dəyərlə borc qiymətli kağızları</i>	<i>AR-nın Mərkəzi Bankı</i>	<i>SOCAR və SOCAR Polymer</i>	<i>Digər maliyyə institutları tərəfindən buraxılmış istiqrazlar</i>	<i>Cənubi Qaz Koridoru</i>	<i>Xarici dövlət istiqrazları</i>	<i>MN, AXDG və digərləri</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2023 tarixinə ümumi balans dəyəri	51,131,446	73,101,195	23,083,583	17,459,563	14,394,660	14,929,691	194,100,138
Alınmış yeni aktivlər	310,020,082	-	33,455,550	-	-	165,704,028	509,179,660
Aktivlərin qaytarılması	(192,412,800)	(3,608,905)	(51,091,375)	(1,168,750)	(813,661)	(5,110,569)	(254,206,060)
Satılmış aktivlər	-	-	(5,247,500)	-	-	(8,761,623)	(14,009,123)
Hesablanmış faiz	9,449,409	3,653,767	1,456,453	1,123,931	907,351	8,423,740	25,014,651
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-	-	-	-
Məzənnə fərqi	-	-	-	-	327,882	-	327,882
31 dekabr 2023	178,188,137	73,146,057	1,656,711	17,414,744	14,816,232	175,185,267	460,407,148

<i>Amortizasiya hesablanmış dəyərlə borc qiymətli kağızları</i>	<i>AR-nın Mərkəzi Bankı</i>	<i>SOCAR və SOCAR Polymer</i>	<i>Digər maliyyə institutları tərəfindən buraxılmış istiqrazlar</i>	<i>Cənubi Qaz Koridoru</i>	<i>Xarici dövlət istiqrazları</i>	<i>MN, AXDG və digərləri</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2023-cü il tarixinə GKZ	(37,682)	(2,295,353)	(65,080)	(38,361)	(53,793)	(31,079)	(2,521,348)
Alınmış yeni aktivlər	(164,411)	-	-	-	-	(366,491)	(530,902)
Aktivlərin qaytarılması	102,041	26,092	5,205	5,333	27,607	10,452	176,730
Satılmış aktivlər	-	-	11,532	-	-	19,351	30,883
Hesablanmış faiz	(5,011)	(26,442)	(6,869)	(5,129)	(30,786)	(18,546)	(92,783)
GKZ hesablamalarında istifadə edilən model və giriş məlumatlarında dəyişikliklər	10,566	1,771,294	(28,904)	(41,309)	(434,611)	(524)	1,276,512
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-	-	-	-
Məzənnə fərqi	-	-	-	-	(11,125)	-	(11,125)
31 dekabr 2023	(94,497)	(524,409)	(84,116)	(79,466)	(502,708)	(386,837)	(1,672,033)

Investisiya qiymətli kağızlarının bütün qalıqları 1-ci Mərhələdədir.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər (Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il ərzində amortizasiya hesablanmış dəyərlə borc qiymətli kağızları üzrə ümumi balans dəyərində və müvafiq GKZ üzrə ehtiyat məbləğində dəyişikliklərin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

<i>Amortizasiya hesablanmış dəyərlə borc qiymətli kağızları</i>	<i>AR-nın Mərkəzi Bankı</i>	<i>SOCAR və SOCAR Polymer</i>	<i>Digər maliyyə institutları tərəfindən buraxılmış istiqrazlar</i>	<i>Cənubi Qaz Koridoru</i>	<i>Xarici dövlət istiqrazları</i>	<i>MN və digərləri</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2022 tarixinə ümumi balans dəyəri	14,705,867	73,092,223	-	-	-	6,153,564	93,951,654
Alınmış yeni aktivlər	408,789,909	-	56,720,988	17,372,164	14,080,329	61,420,171	558,383,561
Aktivlərin qaytarılması	(333,209,980)	(3,608,905)	(34,195,688)	(350,625)	(225,250)	(51,243,183)	(422,833,631)
Satılmış aktivlər	(41,181,951)	-	-	-	-	(2,272,184)	(43,454,135)
Hesablanmış faiz	2,027,601	3,617,877	558,283	438,025	574,333	871,323	8,087,442
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-	-	-	-
Məzənnə fərqi	-	-	-	(1)	(34,752)	-	(34,753)
31 dekabr 2022	51,131,446	73,101,195	23,083,583	17,459,563	14,394,660	14,929,691	194,100,138

<i>Amortizasiya hesablanmış dəyərlə borc qiymətli kağızları</i>	<i>AR-nın Mərkəzi Bankı</i>	<i>SOCAR və SOCAR Polymer</i>	<i>Digər maliyyə institutları tərəfindən buraxılmış istiqrazlar</i>	<i>Cənubi Qaz Koridoru</i>	<i>Xarici dövlət istiqrazları</i>	<i>MN və digərləri</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2022-ci il tarixinə GKZ	(4,431)	(2,139,359)	-	-	-	(19,863)	(2,163,653)
Alınmış yeni aktivlər	(301,262)	-	(63,576)	(38,169)	(52,619)	(23,991)	(479,617)
Aktivlərin qaytarılması	245,563	114,636	1,836	770	842	1,416	365,063
Satılmış aktivlər	30,349	-	-	-	-	4,936	35,285
Hesablanmış faiz	(1,494)	(114,952)	(3,340)	(962)	(2,146)	(1,396)	(124,290)
GKZ hesablamalarında istifadə edilən model və giriş məlumatlarında dəyişikliklər	(6,407)	(155,678)	-	-	-	7,819	(154,266)
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-	-	-	-
Məzənnə fərqi	-	-	-	-	130	-	130
31 dekabr 2022	(37,682)	(2,295,353)	(65,080)	(38,361)	(53,793)	(31,079)	(2,521,348)

İnvestisiya qiymətli kağızlarının bütün qalıqları 1-ci Mərhələdədir.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bifen il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

16. Əmlak, avadanlıq və istifadə hüququ olan aktivlər

	Torpaq	Binalar	Kompüterlər	Nəqliyyat vasitələri	Mebel və avadanlıq	Digər avadanlıq	İcarəyə alınmış aktivlərin əsaslı təmiri	Natamam tikinti işləri	İstifadə hüququ olan aktivlər	Cəmi
31 dek. 2021 tarixinə dəyər	1,149,138	74,259,744	12,229,699	8,437,794	14,948,474	1,688,635	671,519	184,625	4,552,862	118,122,490
Əlavələr	-	9,783,000	1,108,370	667,720	1,432,765	11,300	-	-	-	13,003,155
Silənmələr	-	-	(1,241,540)	(482,754)	(168,483)	(2,081)	-	-	-	(1,894,858)
Köçürmələr	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31 dek. 2022 tarixinə dəyər	1,149,138	84,042,744	12,096,529	8,622,760	16,212,756	1,697,854	671,519	184,625	4,552,862	129,230,787
Əlavələr	-	24,672,740	2,716,532	859,100	2,413,483	67,055	-	-	418,279	31,147,189
Silənmələr	-	(9,783,000)	(61,041)	(320,550)	-	-	-	-	(830,921)	(10,995,512)
Köçürmələr	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31 dek. 2023 tarixinə dəyər	1,149,138	98,932,484	14,752,020	9,161,310	18,626,239	1,764,909	671,519	184,625	4,140,220	149,382,464
Yığılmış köhnəlmə, 31 dekabr 2021-ci il tarixinə	-	(24,218,832)	(6,989,098)	(5,134,272)	(13,640,291)	(1,307,987)	(402,911)	-	(2,645,763)	(54,339,154)
İllik köhnəlmə xərcləri	-	(2,497,341)	(1,919,800)	(1,048,332)	(679,786)	(117,562)	(67,151)	-	(881,921)	(7,211,893)
Silənmələr	-	-	916,616	262,092	167,416	2,081	-	-	-	1,348,205
Köçürmələr	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yığılmış köhnəlmə, 31 dekabr 2022-ci il tarixinə	-	(26,716,173)	(7,992,282)	(5,920,512)	(14,152,661)	(1,423,468)	(470,062)	-	(3,527,684)	(60,202,842)
İllik köhnəlmə xərcləri	-	(3,153,243)	(2,082,890)	(1,114,825)	(844,660)	(42,592)	(67,152)	-	(839,685)	(8,145,047)
Silənmələr	-	163,050	52,092	320,550	-	-	-	-	669,698	1,205,390
Köçürmələr	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yığılmış köhnəlmə, 31 dekabr 2023-cü il tarixinə	-	(29,706,366)	(10,023,080)	(6,714,787)	(14,997,321)	(1,466,060)	(537,214)	-	(3,697,671)	(67,142,499)
XBD, 31 dekabr 2022	1,149,138	57,326,571	4,104,247	2,702,248	2,060,095	274,386	201,457	184,625	1,025,178	69,027,945
XBD, 31 dekabr 2023	1,149,138	69,226,118	4,728,940	2,446,523	3,628,918	298,849	134,305	184,625	442,549	82,239,965

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

17. İnvestisiya əmlakı

İnvestisiya əmlakı aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
İlin əvvəlinə ədalətli dəyərlə hesablanmış investisiya əmlakı	<u>7,832,000</u>	<u>7,730,000</u>
Əlavələr (sonrakı xərc)	24,010	-
Ədalətli dəyər üzrə gəlir	208,990	102,000
İlin sonuna ədalətli dəyərlə hesablanmış investisiya əmlakı	<u>8,065,000</u>	<u>7,832,000</u>

31 dekabr 2023-cü il tarixinə investisiya əmlakının ədalətli dəyəri peşəkar kvalifikasiyaya malik olan Azintellektservis (AİS) müəssisəsi tərəfindən 5 fevral 2024-cü il tarixində müəyyən olunmuşdur. Qiymətləndirmə zamanı bazar dəyərindən istifadə edilmişdir.

	31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il	31 dekabr 2022-ci il tarixinə bitən il
İnvestisiya əmlakından əldə edilən icarə gəliri	408,074	339,468
İnvestisiya əmlakından yaranan icarə gəlir əldə edən birbaşa əməliyyat xərcləri	(287,443)	(269,865)
İnvestisiya əmlakından yaranan icarə gəlir əldə etməyən birbaşa əməliyyat xərcləri	<u>(34,590)</u>	<u>(32,044)</u>
	<u>86,041</u>	<u>37,559</u>

18. Qeyri-maddi aktivlər

Qeyri-maddi aktivlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	Lisenzia	Kompüter proqramı	Digər	Cəmi
31 dekabr 2021 tarixinə ilkin dəyər	<u>3,396,213</u>	<u>7,642,073</u>	<u>3,125</u>	<u>11,041,411</u>
Əlavələr	104,123	367,703	-	471,826
31 dekabr 2022 tarixinə ilkin dəyər	<u>3,500,336</u>	<u>8,009,776</u>	<u>3,125</u>	<u>11,513,237</u>
Əlavələr	887,269	308,032	-	1,195,301
31 dekabr 2023 tarixinə ilkin dəyər	<u>4,387,605</u>	<u>8,317,808</u>	<u>3,125</u>	<u>12,708,538</u>
Yığılmış amortizasiya, 31 dekabr 2021-ci il tarixinə	<u>(1,279,981)</u>	<u>(3,328,467)</u>	<u>(1,251)</u>	<u>(4,609,699)</u>
İllik amortizasiya xərcləri	(352,211)	(788,876)	(313)	(1,141,400)
Yığılmış amortizasiya, 31 dekabr 2022-ci il tarixinə	<u>(1,632,192)</u>	<u>(4,117,343)</u>	<u>(1,564)</u>	<u>(5,751,099)</u>
İllik amortizasiya xərcləri	(286,262)	(554,557)	(313)	(841,132)
Yığılmış amortizasiya, 31 dekabr 2023-cü il tarixinə	<u>(1,918,454)</u>	<u>(4,671,900)</u>	<u>(1,877)</u>	<u>(6,592,231)</u>
Xalis balans dəyəri, 31 dekabr 2022	<u>1,868,144</u>	<u>3,892,433</u>	<u>1,561</u>	<u>5,762,138</u>
Xalis balans dəyəri, 31 dekabr 2023	<u>2,469,151</u>	<u>3,645,908</u>	<u>1,248</u>	<u>6,116,307</u>

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

19. Digər aktivlər

Digər aktivlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Digər maliyyə aktivləri		
Pul köçürmələri və plastik kartlar üzrə hesablaşmalar	9,038,115	5,050,615
Digər əməliyyatlar üzrə hesablanmış faizlər	3,527	7,602
Digər qeyri-maliyyə aktivləri		
Ödənilməmiş borclar müqabilində götürülmüş daşınmaz əmlak	48,444,339	84,446,990
Təxirə salınmış xərclər	3,784,803	3,063,254
Əmlak və avadanlığın alınması üçün qabaqcadan ödənişlər	2,486,602	420,313
Qabaqcadan ödənişlər və digər əməliyyatlar üzrə debitor borclar	2,402,901	873,836
Qabaqcadan ödənilmiş əməliyyat vergiləri	460,882	496,227
Qeyri-maddi aktivlərin alınması üçün qabaqcadan ödənişlər	347,240	234,223
Digər	458,763	313,313
	67,427,172	94,906,373
Digər qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat çıxılmaqla	(7,738,403)	(15,990,161)
Cəmi digər aktivlər	59,688,769	78,916,212

Digər qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatlarda hərəkətlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Digər qeyri-maliyyə aktivləri
31 dekabr 2021	(20,824,551)
Ehtiyatın bərpası	4,832,229
Əvvəllər silinmiş aktivlərin bərpası	(3,812)
Silinmə	5,973
31 dekabr 2022	(15,990,161)
Ehtiyatın bərpası	8,258,428
Əvvəllər silinmiş aktivlərin bərpası	(8,621)
Silinmə	1,951
31 dekabr 2023	(7,738,403)

20. Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər

Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Azərbaycan İpoteka Fonduna ödənilməli vəsaitlər	159,555,023	128,551,948
İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi	131,069,055	-
Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinə ödənilməli vəsaitlər	87,938,460	86,485,166
Azərbaycan Respublikası Sahibkarlığa Kömək Milli Fonduna ödənilməli vəsaitlər	80,585,792	99,965,314
Bankların qısamüddətli depozitləri	15,656,004	3,400,000
Digər bankların müxbir hesabları	14,101,693	36,485,876
Bankların uzunmüddətli depozitləri	3,500,681	3,500,681
Digər dövlət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər	1,029,798	722,351
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankından alınmış kreditlər	300,413	600,827
Cəmi banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər	493,736,919	359,712,163

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlərə daxil edilən hesablanmış faiz xərci müvafiq olaraq 1,577,167 AZN və 505,139 təşkil etmişdir.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

21. Müştəri hesabları

Müştəri hesabları aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Müddətli depozitlər	1,076,964,687	934,589,917
Tələb əsasında ödənilən depozitlər	955,001,835	882,615,602
Cəmi müştəri hesabları	2,031,966,522	1,817,205,519

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə müştəri hesablarına müvafiq olaraq 5,106,647 AZN və 1,562,826 AZN məbləğində hesablanmış faiz xərcləri daxil olmuşdur.

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə müştəri hesabları üzrə AZN 1,473,654,665 AZN və 1,240,262,746 AZN məbləğində vəsaitlər müvafiq olaraq 22 və 17 müştəriyə ödənilməli idi ki, bu da təxminən 73% və 68% olmaqla mühüm cəmləşməni əks etdirir.

Aşağıdakı cədvəldə müştəri hesabları iqtisadi sektorlar üzrə təhlil edilir:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Fiziki şəxslər	965,005,765	868,043,542
İnvestisiya	247,085,469	246,585,252
Tikinti	234,734,457	212,636,234
Enerji	210,133,182	138,755,567
Ticarət	172,596,027	162,569,178
Nəqliyyat və rabitə	65,533,105	21,483,686
Sığorta	35,664,506	52,432,817
İstehsal	33,734,844	39,929,823
Maliyyə	18,332,100	18,545,791
Kənd təsərrüfatı	6,718,157	5,493,514
Digər	42,428,910	50,730,115
Cəmi müştəri hesabları	2,031,966,522	1,817,205,519

22. Digər öhdəliklər

Digər öhdəliklərə aiddir:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Digər maliyyə öhdəlikləri		
Pul köçürmələri və plastik kartlarla hesablaşmalar	4,770,634	5,708,855
Hesablanmış, lakin ödənilməmiş xərclər	1,357,228	919,604
İcarə öhdəliyi	455,833	717,122
Digər əməliyyatlar üzrə hesablanmış faizlər	47,378	24,450
Digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri		
İşçilərə ödənilməli vəsaitlər	4,782,192	3,697,300
Depozit Sığorta Fonduna ödənilməli vəsaitlər	1,660,313	1,418,383
Mənfəət vergisindən başqa vergilər	1,021,342	1,017,652
Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənilməli vəsaitlər	922,012	538,432
Təxirə salınmış gəlir	559,406	93,720
Kreditlə bağlı öhdəliklər üzrə GKZ ehtiyatı (Qeyd 24)	350,110	1,238,367
Digər	461,350	744,794
Cəmi digər öhdəliklər	16,387,798	16,118,679

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər (Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə bitən il üzrə icarə öhdəliyi üzrə faiz xərcləri müvafiq olaraq 39,244 AZN və 95,976 AZN təşkil etmişdir (Qeyd 5).

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə bitən il üzrə icarələr üzrə ümumi pul vəsaitlərinin məxarici müvafiq olaraq 531,738 AZN və 965,531 AZN təşkil etmişdir.

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatan il üçün icarə öhdəliklərinə əlavələr və satışlar müvafiq olaraq 418,279 AZN və 187,073 AZN təşkil etmişdir.

23. Səhmdar kapitalı

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə təsdiq olunmuş, buraxılmış və tam ödənilmiş səhmdar kapitalı 364,772,544 AZN təşkil etmiş və hər birinin nominal dəyəri 100.48 AZN olan 3,630,300 adi səhmdən ibarət olmuşdur. Hər bir səhm səhmdara 1 səs hüququ verir.

4 may 2023-cü il tarixində Bankın səhmdarları adi səhmlər üzrə 23,633,253 AZN məbləğində dividendlər elan etmiş, bunlar da 9 iyun 2023-cü il tarixinə ödənilmişdir.

6 yanvar 2023-cü il tarixində Bankın səhmdarları adi səhmlər üzrə 5,445,450 AZN məbləğində dividendlər elan etmiş, bunlar da 27 yanvar 2023-cü il tarixinə ödənilmişdir.

12 yanvar 2022-ci il tarixində Bankın səhmdarları adi səhmlər üzrə 5,445,450 AZN məbləğində dividendlər elan etmiş, bunlar da 14 yanvar 2022-ci il tarixinə ödənilmişdir.

24. Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər

Normal fəaliyyəti zamanı Qrup müştərilərinin tələblərinə cavab vermək üçün balansdankənar riskə malik maliyyə alətləri müqavilələrində tərəf kimi iştirak edir. Müxtəlif dərəcəli kredit risklərini özündə birləşdirən bu alətlər üzrə qalıqlar konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda öz əksini tapmır.

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə Qrupun təəhhüdləri və potensial öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Kreditlə bağlı təəhhüdlər		
İstifadə olunmamış kredit xətləri	76,320,328	94,795,687
Akkreditivlər	-	1,613,451
Verilmiş maliyyə zəmanətləri	107,372,499	103,780,100
	183,692,827	200,189,238
Əməliyyat icarəsi üzrə öhdəliklər		
1 ilədək	95,875	31,307
1 ildən 5 ilədək	112,216	94,300
5 ildən çox	60,407	62,422
	268,498	188,029
Verilmiş icra zəmanətləri	27,425,183	39,671,287
Girov və ehtiyatın çıxılmasından əvvəl təəhhüdlər və potensial öhdəliklər	211,386,508	240,048,554
Kreditlə bağlı öhdəliklər üzrə GKZ ehtiyatı çıxılmaqla	(350,110)	(1,238,367)
Akkreditiv və zəmanətlər üzrə girov kimi saxlanılan pul vəsaitləri çıxılmaqla	(30,601,453)	(37,298,430)
Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər	180,434,945	201,511,757

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023-cü il tarixinə GKZ üzrə ehtiyat məbləğində dəyişikliklərin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<u>Mərhələ 1</u>	<u>Mərhələ 2</u>	<u>Mərhələ 3</u>	<u>Cəmi</u>
1 yanvar 2023 tarixinə GKZ	(756,782)	-	(481,585)	(1,238,367)
Yeni yaranmış öhdəliklər	(25,338)	-	-	(25,338)
Ödənilmiş məbləğlər	-	-	-	-
Müddəti bitmiş öhdəliklər	253,120	-	-	253,120
1-ci mərhələyə keçirilmələr	-	-	-	-
2-ci mərhələyə keçirilmələr	213,353	(213,353)	-	-
3-cü mərhələyə keçirilmələr	-	-	-	-
GKZ hesablamalarında istifadə edilən model və giriş məlumatlarında dəyişikliklər	178,890	-	481,585	660,475
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2023	(136,757)	(213,353)	-	(350,110)

31 dekabr 2022-ci il tarixinə GKZ üzrə ehtiyat məbləğində dəyişikliklərin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<u>Mərhələ 1</u>	<u>Mərhələ 2</u>	<u>Mərhələ 3</u>	<u>Cəmi</u>
1 yanvar 2022 tarixinə GKZ	(216,757)	-	(251,788)	(468,545)
Yeni yaranmış öhdəliklər	(417,866)	-	-	(417,866)
Ödənilmiş məbləğlər	-	-	-	-
Müddəti bitmiş öhdəliklər	44,582	-	-	44,582
1-ci mərhələyə keçirilmələr	-	-	-	-
2-ci mərhələyə keçirilmələr	-	-	-	-
3-cü mərhələyə keçirilmələr	-	-	-	-
GKZ hesablamalarında istifadə edilən model və giriş məlumatlarında dəyişikliklər	(166,741)	-	(229,797)	(396,538)
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2022	(756,782)	-	(481,585)	(1,238,367)

Kapital qoyuluşu öhdəlikləri – 31 dekabr 2023-cü il tarixinə Qrupun heç bir mühüm kapital öhdəlikləri olmamışdır.

Məhkəmə işləri - Vaxtaşırı və biznesin normal gedişi zamanı, müştərilər və partnyorlar tərəfindən Qrupa qarşı iddialar qaldırıla bilər. Rəhbərlik bu fikirdədir ki, yığılmamış heç bir mühüm zərər yaranmayacaq və bu səbəbdən də konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında bunun üçün heç bir əlavə ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergilər – Azərbaycan Respublikasının sahibkarlıq və xüsusən də, vergi qanunvericiliyində maddələrin müxtəlif təfsir dərəcələri yarana bilər. Bundan əlavə, vergi qanunvericiliyi rəhbərlik və vergi orqanları tərəfindən fərqli şəkildə şərh olunduğundan, vergi orqanları tərəfindən əməliyyatlarla bağlı iddialar qaldırıla və nəticədə Qrup əlavə vergi, penyalər və faiz ödəmək məcburiyyətində qala bilər. Vergi orqanları vergi ödəyicisinin fəaliyyətini yalnız son 3 təqvim ili üzrə yoxlamaq hüququna malikdir. Rəhbərlik hesab edir ki, Qrup artıq bütün vergi ödəmələrini yerinə yetirib və bu səbəbdən də konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında hər hansı potensial öhdəliklər üzrə heç bir ehtiyat nəzərdə tutulmamışdır.

Pensiya və təqaüd planları - İşçilər Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və qaydalarına müvafiq olaraq dövlətdən təqaüd müavinətləri alır. 31 dekabr 2023-cü il tarixinə Qrupun hazırkı və yaxud keçmiş işçiləri üçün heç bir əlavə təqaüdlər, təqaüd sonrası tibbi xidmət, sığorta və ya kompensasiyalar üzrə öhdəliyi olmamışdır.

Fəaliyyət mühiti – Qrup əsas biznes fəaliyyətini Azərbaycanda aparır. Biznes mühitinə təsir edən qaydalar və qanunlar sürətli dəyişikliklərə məruz qalır və siyasətdə və biznes mühitində baş verən mənfi dəyişikliklər Qrupun aktivlərini və əməliyyatlarını riskə məruz qoya bilər.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

25. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

BMUS 24 standartına uyğun olaraq əlaqəli tərəflər və ya Qrupun əlaqəli tərəfləri ilə əməliyyatlar dedikdə aşağıdakılar nəzərdə tutulur:

- Birbaşa və ya dolayı üsulla bir və ya daha çox vasitəçilərin köməyi ilə nəzarət edən tərəflər və ya Qrupun nəzarətində saxlanılan, ya da ümumi nəzarətdə olan müəssisələr (Bura ana müəssisələr, filiallar və tabeçilikdə olan müəssisələr aiddir); Qrupda paya malik olduğundan Qrup üzrə əhəmiyyətli təsirə malik olan tərəflər; və Qrup üzrə birgə nəzarətə malik olan tərəflər;
- Əlaqəli müəssisələr – Qrupun mühüm təsiri altında olan və sərmayəçinin nə filialı, nə də birgə müəssisəsi olmayan müəssisələr;
- Qrupun və ya onun ana müəssisəsinin əsas idarəedici heyətinin üzvləri;
- (a) və (c) bəndlərində istinad edilən hər hansı fiziki şəxslərin yaxın ailə üzvləri;
- (c) və ya (d) bəndlərində birbaşa və ya dolayı yolla istinad edilən hər hansı fiziki şəxs tərəfindən nəzarət edilən, birgə nəzarət edilən və ya mühüm təsiri olan və ya səsvermədə böyük payı olan müəssisə - tərəflər.

Hər bir əlaqəli tərəflə münasibətləri nəzərdən keçirərkən əsas diqqət sadəcə hüquqi formaya deyil, əsasən bu münasibətlərin məzmununa yönəldilir. 31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə Qrupun əlaqəli tərəflərlə aşağıdakı əməliyyatları olmuşdur:

	31 dekabr 2023		31 dekabr 2022	
	Əlaqəli tərəflərlə qalıqlar	Maliyyə hesabatları üzrə ümumi kateqoriya	Əlaqəli tərəflərlə qalıqlar	Maliyyə hesabatları üzrə ümumi kateqoriya
Müştərilərə verilmiş kreditlər		1,895,498,081		1,788,732,074
- səhmdarlar və Qrupun səhmdarlarının mühüm paya malik olduğu müəssisələr	20,612,818		-	
- müəssisənin əsas idarəedici heyəti	1,284,056		1,410,388	
Deyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyat		(85,208,770)		(80,009,945)
- səhmdarlar və Qrupun səhmdarlarının mühüm paya malik olduğu müəssisələr	(8,425)		-	
- müəssisənin əsas idarəedici heyəti	(354)		(709)	
Müştəri hesabları		2,031,966,522		1,817,205,519
- səhmdarlar və Qrupun səhmdarlarının mühüm paya malik olduğu müəssisələr	483,368,050		174,176,856	
- müəssisənin əsas idarəedici heyəti	1,301,367		1,349,212	
Verilmiş zəmanətlər		134,797,681		143,451,387
- səhmdarlar və Qrupun səhmdarlarının mühüm paya malik olduğu müəssisələr	88,884,960		108,417,570	
İstifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəliklər		76,320,328		94,795,687
- səhmdarlar və Qrupun səhmdarlarının mühüm paya malik olduğu müəssisələr	-		-	
- müəssisənin əsas idarəedici heyəti	156,501		74,238	

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

26. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

Ədalətli dəyər ölçmə tarixində bazar iştirakçıları arasında aparılan müntəzəm əməliyyatlar zamanı aktivin satılmasından alınə biləcək və ya öhdəliyin köçürülməsinə görə ödənilə biləcək məbləğdir.

Grup, qiymətləndirmə üsulu ilə maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin müəyyən edilməsi və açıqlanması üçün aşağıdakı iyerarxiyadan istifadə edir:

- Səviyyə 1 – oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün fəal bazarlarda kvotasiya edilmiş (təshih edilməmiş) qiymətləri mövcud olanlar;
- Səviyyə 2 – ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları birbaşa və ya dolayısı ilə müşahidə edilən qiymətləndirmə üsulları;
- Səviyyə 3 – ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları müşahidə edilməyən qiymətləndirmə üsulları.

Aşağıdakı cədvəldə ədalətli dəyərlə uçota alınmış maliyyə alətlərinin ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələr üzrə təhlili verilir:

	Səviyyə 1	Səviyyə 2	Səviyyə 3	31 dekabr 2023
Ədalətli dəyərlə ölçülən aktivlər				
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	4,297	532,600	536,897
İnvestisiya əmlakı	-	8,065,000	-	8,065,000
Ədalətli dəyəri açıqlanan aktivlər				
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	312,984,769	-	-	312,984,769
Qiymətli metallar	12,940,899	-	-	12,940,899
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	-	295,969,758	-	295,969,758
İnvestisiya qiymətli kağızları	58,980,701	399,754,414	-	458,735,115
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	1,810,289,311	1,810,289,311
Digər aktivlər	-	-	9,041,642	9,041,642
Aktivlər	384,906,369	703,793,469	1,819,863,553	2,908,563,391
Ədalətli dəyərləri açıqlanan öhdəliklər				
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər	-	-	493,736,919	493,736,919
Müştəri hesabları	-	-	2,031,966,522	2,031,966,522
Digər öhdəliklər	-	-	6,631,073	6,631,073
Öhdəliklər	-	-	2,532,334,514	2,532,334,514

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

	Səviyyə 1	Səviyyə 2	Səviyyə 3	31 dekabr 2022
Ədalətli dəyərlə ölçülən aktivlər				
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	4,148	550,400	554,548
İnvestisiya əmlakı	-	7,832,000	-	7,832,000
Ədalətli dəyəri açıqlanan aktivlər				
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	352,856,444	-	-	352,856,444
Qiymətli metallar	20,064,285	-	-	20,064,285
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	-	218,008,881	-	218,008,881
İnvestisiya qiymətli kağızları	41,795,848	149,782,942	-	191,578,790
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	1,708,722,129	1,708,722,129
Digər aktivlər	-	-	5,058,217	5,058,217
Aktivlər	414,716,577	375,627,971	1,714,330,746	2,504,675,294
Ədalətli dəyərləri açıqlanan öhdəliklər				
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödenilməli vəsaitlər	-	-	359,712,163	359,712,163
Müştəri hesabları	-	-	1,817,205,519	1,817,205,519
Digər öhdəliklər	-	-	7,370,031	7,370,031
Öhdəliklər	-	-	2,184,287,713	2,184,287,713

Ədalətli dəyərlə əks etdirilməmiş maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri

Aşağıda Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında ədalətli dəyərlə əks etdirilməmiş maliyyə alətlərinin balans dəyərləri və ədalətli dəyərləri siniflər üzrə müqayisə edilir. Cədvəldə qeyri-maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin ədalətli dəyərləri təqdim edilmir.

	31 dekabr 2023			31 dekabr 2022		
	Balans dəyəri	Ədalətli dəyər	Reallaşdırılmamış zərər	Balans dəyəri	Ədalətli dəyər	Reallaşdırılmamış gəlir
Maliyyə aktivləri						
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	312,984,769	312,984,769	-	352,856,444	352,856,444	-
Qiymətli metallar	12,940,899	12,940,899	-	20,064,285	20,064,285	-
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	295,969,758	295,969,758	-	218,008,881	218,008,881	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,810,289,311	1,810,289,311	-	1,708,722,129	1,708,722,129	-
İnvestisiya qiymətli kağızları	459,272,012	458,564,119	(707,893)	192,133,338	191,371,100	(762,238)
Digər maliyyə aktivləri	9,041,642	9,041,642	-	5,058,217	5,058,217	-
Maliyyə öhdəlikləri						
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödenilməli vəsaitlər	493,736,919	493,736,919	-	359,712,163	359,712,163	-
Müştəri hesabları	2,031,966,522	2,031,966,522	-	1,817,205,519	1,817,205,519	-
Digər maliyyə öhdəlikləri	6,631,073	6,631,073	-	7,370,031	7,370,031	-
			(707,893)			(762,238)

İnvestisiya qiymətli kağızlarına daxil edilmiş kapital qiymətli kağızlarının ədalətli dəyərinin düzgün qiymətləndirilməsi mümkün deyildir. 31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə bitən illər üzrə onların dəyəri müvafiq olaraq 536,897 və 554,548 AZN təşkil etmişdir. Bu səhmlər açıq bazara çıxarılmadığından və ədalətli dəyər hesablamalarının səviyyəsi əhəmiyyətli olduğundan onların ədalətli dəyərinin qiymətləndirilməsi mümkün deyil.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

Qiymətləndirmə üsulları və ehtimalları

Aşağıda maliyyə hesabatlarında ədalətli dəyərle hələ əks etdirilməmiş maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərlərini müəyyən etmək üçün istifadə edilən metodologiya və fərziyyələr təsvir olunur.

Ədalətli dəyərləri balans dəyərlərinə təxmini bərabər olan aktivlər

Tez satıla bilən və ödəmə müddəti qısa (üç aydan az) olan maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ilə bağlı olaraq ehtimal edilir ki, onların balans dəyərləri təxminən ədalətli dəyərlərinə bərabərdir. Bu ehtimal xüsusi bitmə müddəti olmayan müddətsiz depozitlərə və əmanət hesablarına da tətbiq edilir.

İnvestisiya qiymətli kağızları

Hər hansı qiymətləndirmə modelləri ilə dəyəri müəyyən edilən satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları əsas etibarilə kvotasiya edilməyən kapitaldan və borc qiymətli kağızlarından ibarətdir. Bu qiymətli kağızların dəyəri bəzi hallarda yalnız bazarda müşahidə edilən məlumatları, digər hallarda isə bazarda həm müşahidə edilən, həm də müşahidə edilməyən məlumatları əks etdirən modellər vasitəsilə müəyyən edilir. Bazarda müşahidə edilməyən giriş məlumatlarına investisiya obyektinin gələcək maliyyə göstəriciləri, onun risk profili, eləcə də investisiya obyektinin fəaliyyət göstərdiyi sənaye sahəsi və coğrafi yurisdiksiya ilə bağlı iqtisadi fərziyyələr daxildir.

Amortizasiya hesablanmış dəyərle uçota alınan maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri

Kvotasiya edilməyən alətlərin, müştərilərə verilmiş kreditlərin, müştəri depozitlərinin, kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlərin, banklar və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklərin, digər maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin, maliyyə lizinqinə əsasən öhdəliklərin ədalətli dəyərini ölçmək üçün gələcək pul vəsaitlərinin hərəkəti eyni şərtlər, kredit riski və qalan ödəmə müddəti olan borclar üçün hazırda mövcud olan dərəcələrlə diskont edilir.

27. Tənzimləyici məsələlər

Qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş kəmiyyət ölçüləri tələb edir ki, Qrup aşağıdakı cədvəldə göstərdiyi qaydada ümumi (12%) və 1-ci dərəcəli kapitalın (6%) risk dərəcələri üzrə qiymətləndirilmiş aktivlərinə qarşı minimal nisbət və əmsallarını saxlamaq üçün, kapitalın adekvatlığını təmin etsin.

31 dekabr 2023-ci il tarixinə Qrupun Kapital Adekvatlığı məqsədləri üçün cəmi və 1-ci dərəcəli kapital məbləği müvafiq olaraq 501,980,698 AZN və 489,183,849 AZN, yaxud 18.57% və 18.10% dərəcəsində olmuşdur.

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Qrupun Kapital Adekvatlığı məqsədləri üçün cəmi və 1-ci dərəcəli kapital məbləği müvafiq olaraq 472,061,251 AZN və 453,975,257 AZN, yaxud 20.16% və 19.39% dərəcəsində olmuşdur.

Bundan əlavə, Qrup Azərbaycan Mərkəzi Bankının tələblərinə uyğun olaraq nizamnamə kapitalının adekvatlıq dərəcəsini təmin etməlidir. 31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərində bitən illər ərzində Qrupun nizamnamə kapitalı səviyyəsi ARMB-nin tələblərinə uyğun olmuşdur.

28. Kapitalın idarə olunması

Qrup öz kapitalını idarə etməklə, borc və kapital qalıqlarını optimallaşdıraraq səhmdarların gəlirinin artırılması zamanı fasiləsizlik prinsipi əsasında fəaliyyət göstərməsini təmin edir.

İdarəetmə heyəti kapitalın strukturunu yarım illik əsasda nəzərdən keçirir. Bu yoxlamanın bir hissəsi kimi, İdarə heyəti kapitalın dəyərini və kapitalın hər bir növü ilə bağlı olan riskləri nəzərdən keçirir. İdarə Heyətinin tövsiyələri əsasında, Qrup özünün ümumi kapitalını dividendlər ödəməklə, yeni səhmlər buraxmaqla eləcə də yeni borclar verməklə və ya mövcud borcların geri alınması ilə tənzimləyir.

Qrupun ümumi kapital riskinin idarə edilməsi qaydasına 2022-ci ildən etibarən dəyişiklik edilməmişdir.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

29. Riskin idarə olunması siyasətləri

Riskin idarə edilməsi bank işinin əsasını təşkil edir və Qrup əməliyyatlarının mühüm elementi hesab olunur. Qrupun əməliyyatlarına xas olan əsas risklərə kredit riskləri, likvidlik riskləri faiz dərəcələrində və xarici valyuta dərəcələrində bazar hərəkətləri daxildir. Həmin risklərlə bağlı Qrupun riskin idarə edilməsi siyasətinin təsviri aşağıda verilmişdir. Qrup aşağıdakı riskləri idarə edir:

Kredit riski

Kredit riski, alıcılar, müştərilər və ya qarşı tərəflərin müqavilə öhdəliklərini yerinə yetirmədiklərinə görə Qrupu itkiyə məruz qoyan riskdir. Qrup fərdi tərəfdaşlarına, coğrafi və sənaye komplekslərinə üzərinə gətirməyə hazır olduğu riskləri müəyyən məhdudiyyətlər çərçivəsində qəbul etməklə kredit riskini idarə və nəzarət edərək bu məhdudiyyətlərlə əlaqəli baş verə biləcək proseslərin monitorinqini edir.

Qrup, girov təftişləri də daxil olmaqla müntəzəm olaraq qarşı tərəflərin kredit ödəmə qabiliyyətlərinə təsir edən mümkün dəyişiklikləri erkən müəyyən edilməsini təmin etmək üçün kreditin keyfiyyətinə nəzarət prosesi qurmuşdur. Əks tərəfə qoyulan məhdudiyyətlər kredit riski təsnifat sistemindən yararlanmaqla müəyyən edilir. Kreditin keyfiyyətinə nəzarət prosesi Qrupun risklər nəticəsində potensial zərəmə məruz qalması və bununla bağlı lazımı tədbirlər görməsi nəticəsində potensial zərərin qiymətləndirilməsinə imkan verir.

Törəmə maliyyə alətləri

Törəmə maliyyə alətlərindən yaranan kredit riski istənilən vaxt, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda qeyd edilən pozitiv ədalətli dəyəmə malik olanlarla məhdudlaşır.

Kreditlə bağlı öhdəlik riskləri

Qrup öz müştərilərinə, Qrupun adından ödənişlər etməsini tələb edə biləcək zəmanətlər təqdim edir. Bu cür ödənişlər müştərilərdən akkreditiv şərtlərinə əsasən toplanır. Onlar bankı kreditlərə münasibətdə oxşar risklərə məruz qoyur və bunları eyni nəzarət prosesi və qaydaları ilə tənzimləyir.

Törəmə müəssisələri də daxil olmaqla, konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın tərkib hissəsi üçün kredit riskinə maksimum məruz qalma, əsas xalis və girov müqavilələrinin istifadəsi ilə təsirlərin azaldılmasından əvvəl onları balans dəyərlərində ən uyğun şəkildə əks etdirirlər.

Maliyyə alətləri ədalətli dəyərdə qeydə alındıqda, aktivlərin balans dəyəri gələcəkdə yarana biləcək maksimum riskə məruz qalmamaqla cari kredit riskinə məruz qalır.

Dəyersizləşmənin qiymətləndirilməsi

Qrup, EFD-ə yaxınlaşmaqla diskont edilmiş, gözlənilən pul vəsaitlərinin çatışmazlığını ölçmək üçün GKZ-yi mümkünlük baxımından ölçülmüş bir neçə ssenari əsasında hesablayır. Pul vəsaitlərinin çatışmazlığı müqaviləyə uyğun olaraq şirkətə ödəniləcək pul vəsaitləri ilə müəssisənin əldə etməyi ehtimal etdiyi pul vəsaitləri arasındakı fərkdir. GKZ hesablamalarının mexanizmi aşağıda təsvir olunur və əsas elementləri bunlardır:

- DE *Defolt ehtimalı* müəyyən vaxt civarında defoltun mümkünlüyünün qiymətləndirilməsidir. Defolt, təhlil edilən müddət ərzində müəyyən anda yalnız müvafiq vəsait daha əvvəl uçotdan çıxarılmamış və hələ də portfele daxil olanda yarana bilər.
- DHRH *Defolt halında riskin həcmi*, müqavilədə nəzərdə tutulub-tulmamasından asılı olmayaraq, əsas və faiz məbləğlərinin qaytarılması, kredit öhdəliyi üzrə gözlənilən vəsaitlərin istifadəsi və yerinə yetirilməmiş ödənişlər üzrə hesablanmış faiz də daxil olmaqla hesabat tarixindən sonra risk həcmində gözlənilən dəyişikliyi nəzərə almaqla gələcək defolt tarixində risk həcminin qiymətləndirilməsidir.
- DHZ *Defolt halında zərəm* müəyyən zaman defolt yarananda əmələ gələn zərərin qiymətləndirilməsidir. Bu, müqavilə ilə nəzərdə tutulmuş ödəniləcək pul vəsaitləri ilə kreditörün əldə etməyi gözlədiyi (o cümlədən hər hansı girovun realizasiyasından) pul vəsaitləri arasındakı fərqə əsaslanır. Bu, adətən DHZ faizi kimi ifadə edilir.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər (Azərbaycan manatı ilə)

GKZ ehtiyatı aktivin müddəti ərzində yaranması gözlənilən kredit zərərlərinə (AMəGKZ) əsaslanır. Lakin əmələ gəldiyi andan kredit riskində əhəmiyyətli artım olmadığı hallarda ehtiyat 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (12aGKZ) əsaslanır. 12aGKZ hesabat tarixindən sonra 12 ay ərzində mümkün olan maliyyə aləti ilə bağlı öhdəliklərin yerinə yetirilməməsindən irəli gələn GKZ-dən ibarətdir.

Her hesabat dövrünün sonunda Qrup, maliyyə alətinin qalan müddəti üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməməsi (defolt) riskindəki dəyişiklikləri nəzərdən keçirməklə, maliyyə aləti üzrə kredit riskinin ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli artıb-artmamasının qiymətləndirilməsi siyasətini tətbiq etmişdir. Yuxarıdakı prosesə əsaslanaraq, Qrup kreditləri Mərhələ 1, Mərhələ 2, Mərhələ 3 və AYKD üzrə aşağıdakı kimi qruplaşdırır:

- Mərhələ 1:** Kreditlər ilk dəfə tanınanda, Qrup ehtiyatı 12aGKZ əsasında tanıyır. Mərhələ 1-in kreditlərinə həm də kredit riskinin azaldığı Mərhələ 2 və Mərhələ 3-dən yenidən təsnif edilmiş vəsaitlər daxildir.
- Mərhələ 2:** Kredit verildiyi andan etibarən kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artanda Qrup ehtiyatı AMəGKZ üzrə tanıyır.
- Mərhələ 3:** Deyersizləşmiş hesab olunan kreditlər. Qrup ehtiyatı AMəGKZ üzrə tanıyır.
- AYKD:** Alınmış və ya yaranmış kredit üzrə dəyersizləşmiş maliyyə aktivləri (AYKD) ilkin tanınma zamanı kredit üzrə dəyersizləşmiş maliyyə aktivləridir. AYKD aktivləri ilkin tanınmada ədalətli dəyərle qeydə alınır və faiz gəliri sonradan krediti nəzərə almaqla düzəliş edilmiş EFD əsasında tanınır. GKZ yalnız gözlənilən kredit zərərlərində sonradan dəyişiklik baş verəndə tanınır və ya ləğv edilir.

Defolt və sağlmanın tərifi

Maliyyə alətinin dəyersizləşməsi hadisəsi pərakəndə borcalanlar portfeli istisna olmaqla, bütün portfeller üçün borcalan səviyyəsində müəyyən edilir. Pərakəndə borcalanlar üçün dəyersizləşmə hadisəsi maliyyə aləti səviyyəsində müəyyən edilir. Qrup, maliyyə aktivinin aşağıdakı hallarda defoltda olmasını hesab edir:

- Maliyyə təşkilatları və qiymətli kağızların emitentləri ilə əməliyyatlardan başqa, bütün seqmentlər üçün hesabat tarixinə borcun 90 təqvim günündən artıq gecikdirilməsi;
- Maliyyə təşkilatları və qiymətli kağızların emitentləri ilə əməliyyatlar üçün hesabat tarixinə borcun 7 iş günündən artıq gecikdirilməsi;
- Kontragent / emitent məhkəmə tərəfindən müflis elan edilib və ya məhkəmə Borcalanla bağlı müflislik prosedurları aparıb. Bu meyar pərakəndə borcalanlar portfeli istisna olmaqla, bütün portfeller üçün tətbiq edilir;
- Hesabat tarixinə müqaviləyə 4 və ya 5-ci keyfiyyət kateqoriyasının təyin edilməsi;
- Borcalanın maliyyə çətinliyi ilə əlaqədar defolt / məcburi restrukturizasiyanın aparılması (maliyyə təşkilatları və qiymətli kağızların emitentləri ilə əməliyyatlar istisna olmaqla tətbiq edilir). Defolt/məcburi restrukturizasiya dedikdə, borcalanın müqavilədə nəzərdə tutulan öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi və borcalanın kredit keyfiyyətinin pisləşməsi nəticəsində Qrupun səlahiyyətli orqanı tərəfindən məcburi restrukturizasiya hesab edilən müqavilə şərtlərinin dəyişdirilməsi başa düşülür;
- Lisenziyanın ləğvi və müvəqqəti inzibatçılığın tətbiqi (maliyyə təşkilatlarına və qiymətli kağızların emitentlərinə tətbiq olunur).

İlkin tanınmaya nisbətən kredit riskində əhəmiyyətli dərəcədə artım olmadığını göstərən bir sübut varsa, itki norması maliyyə aləti üzrə 12 aylıq GKZ-yə qayıdır. Kredit riski artımının bəzi keyfiyyət göstəriciləri, məsələn, sui-istifadə halları artan defolt risk göstəricisi ola bilər ki, bu da həmin göstərici yox olandan sonra da mövcud ola bilər. Bu cür hallarda, Qrup, maliyyə aktivinin kredit riskinin kifayət qədər aşağı düşdüyünü nümayiş etdirən yaxşı davranışı göstərmək üçün sınaq müddəti müəyyən edir ki, onlar kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə aşağı düşdüyünü sübut edə bilsinlər. Maliyyə alətlərinin sağlamlaşması və 1-ci Mərhələyə keçirilməsi meyarları:

- Pərakəndə borcalanlar üçün üç ardıcıl hesabat ayında gecikmiş borcların olmaması;
- Korporativ kontragentlər və fərdi sahibkarlar üçün on iki ardıcıl hesabat ayında gecikmiş borcların olmaması.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

Defolt ehtimalının müddət strukturunun yaradılması

Qrup, məhsulun növü ilə bağlı kredit riskinə dair mövcud məlumatları və göstəriciləri həmçinin borcalanın segmenti ilə bağlı məlumatları toplayır. Bəzi portfeller üçün xaricdə kredit məlumat agentliklərindən əldə edilən məlumatlar da istifadə olunur.

Qrup, toplanan məlumatları təhlil etmək və qalan müddət ərzində defolt ehtimalının təxminlərini yaratmaq üçün və bunun zaman keçdikcə necə dəyişəcəyini göstərən statistik modelləri tətbiq edir.

Xəzinədarlıq və banklararası münasibətlər

Qrupun xəzinədarlığı və banklararası münasibətlər və qarşı tərəfləri maliyyə xidmətləri müəssisələri, banklar, broker-dilerlər, mübadilə və klirinqləri özündə ehtiva edir. Bu münasibətlər üçün Qrupun kredit riskləri şöbəsi, ictimaiyyətə açıq olan maliyyə və digər xarici məlumatları, məsələn, xarici reytingləri analiz edir və aşağıda cədvəldə göstəriləyi kimi daxili reytingi müəyyən edir.

Korporativ və kiçik biznes kreditləri

Korporativ kreditlər üçün borcalanlar Qrupun ixtisaslaşdırılmış kredit riski bölməsinin işçiləri tərəfindən qiymətləndirilir. Kredit riskinin qiymətləndirilməsi, müxtəlif tarixi, cari və gələcəklə bağlı məlumatları nəzərə alan kredit hesablaşma modelinə əsaslanır:

- Müştərinin hazırladığı proqnozlar və büdcələr daxil tarixi maliyyə məlumatları. Bu maliyyə məlumatı müştərinin maliyyə fəaliyyətini ölçmək üçün həyata keçirilmiş və gözənilən nəticələr, ödəmə qabiliyyətinin əmsalları, likvidlik əmsalları və digər müvafiq əmsalları əhatə edir. Bu göstəricilərdən bəziləri müştərilərlə razılaşmaları əhatə edir və buna görə də daha böyük diqqətlə ölçülür.
- Müştərilərə dair xarici mənbələrdən gələn istənilən ictimaiyyətə açıq məlumat. Bu reyting agentlikləri tərəfindən verilmiş xarici reyting cədvəllərini, müstəqil analitik hesabatları, ictimaiyyətə satılan qiymətli kağızların qiymətləri və ya press-revizlər (mətbuat açıqlamaları) və məqalələri əhatə edir.
- Şirkətin fəaliyyətinə aid olan və müştərinin rəhbərliyinin keyfiyyət və qabiliyyətini dəstəkləyən istənilən başqa obyektiv məlumatlar.

Qiymətləndirmə metodlarının kompleksliyi və dəqiqliyi Qrupun təsir gücü və müştərinin mürəkkəbliyi və ölçüsünə əsaslanır. Daha az kompleks kiçik biznes kreditlərindən bəziləri Qrupun perakəndə məhsullar üzrə modelləri ilə qiymətləndirilir.

İstehlakçı kreditləri və yaşayış sahələri üçün verilən ipoteka kreditləri

İstehlak kreditləri təminatlı fərdi kreditlər, kredit kartları və overdraftlardan ibarətdir. Bu məhsullar yaşayış sahələri üçün verilən ipoteka kreditləri və daha az kompleks kiçik biznes kreditləri ilə birlikdə əsasən borcun gəlirə, kreditin dəyərə və gəlirə ödəniş əmsalları ilə idarə olunan avtomatlaşdırılmış kart sistemi vasitəsi ilə qiymətləndirilir.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

Qrupun daxili kredit reyting dərəcələri aşağıdakı kimidir:

<i>Daxili reyting dərəcəsi</i>	<i>Beynəlxalq kənar reyting agentliyinin (Fitch) reytingi</i>	<i>Daxili reytingin təsviri</i>	<i>Aktivin müddəti ərzində DE</i>
>13	AA+ to AAA AA A+ to AA- A- BBB+	Yüksək reyting	0 - 0.13%
8-13	BBB BBB- BB+	Standart reyting	0.13 - 2.09%
4-8	BB- to BB B- to B+ CCC	Qeyri-standart reyting	2.09 - 100%
<4	CCC- D	Dəyərsizləşmiş	100%

GKZ-nin ölçülməsi

GKZ-nin ölçülməsinə daxil edilən əsas məlumatlar aşağıdakı dəyişənlərin müvəqqəti faiz dərəcəsidir:

- Defolt ehtimalı (DE);
- Defolt halında zərər (DHZ);
- Defolt halında riskin həcmi (DHRH).

1-ci Mərhələdəki riskin həcmi üçün GKZ, 12 aylıq DE-ni DHZ və DHRH-ın hasilini ilə hesablanır. aktivin müddəti ərzində olan GKZ, aktivin müddəti ərzində olan DE-nin, DHZ-nin və DHRH-ın hasilindən hesablanır.

DE-nin qiymətləndirilməsi metodikası yuxarıda " Defolt Ehtimalının müddət strukturunun yaradılması" başlığı altında müzakirə olunur.

Bank DHZ parametrlərini defolt olmuş kontragentlərə qarşı iddiaların bərpa tarixinə əsasən qiymətləndirir. DHZ modelləri, hər seqmentdə default müştərilər üçün əsas məbləğ və faiz dərəcələrinin geri qaytarılmasını nəzərdə tutur. Korporativ portfeldə ödəniş məbləğləri müştəri bazasında hesablanır, kredit kartları və istehlak kredit portfelleri isə müqavilə səviyyəsində hesablanır. Onlar güzəştli pul vəsaitlərinin hərəkəti əsasında hesablanmışdır ki, bu, mövcud müqavilənin faiz dərəcəsi kimi effektiv faiz dərəcəsinin ən yaxşı vekseli hesab olunur. İpoteka kreditləri üçün, qiymətli kağızları qiymətləndirmək üçün risk faktorları kimi girov qiymətli kağızları tətbiq edilmişdir.

DHRH defolt halında gözlənilən təsiri təmsil edir. Bank DHRH-i qarşı tərəfə mövcud təsirdən və müqavilə üzrə icazə verilən və amortizasiya nəticəsində yaranan mövcud məbləğə potensial dəyişikliklərdən əldə edir. Maliyyə aktivinin DHRH-i defolt zamanı özünün ümumi balans dəyəridir. Borc öhdəlikləri üçün DHRH gələcək potensial miqdardır ki, bu da tarixi müşahidələrə əsasən müqavilə çərçivəsində götürülə bilər.

Yuxarıda təsvir edildiyi kimi, və Mərhələ 1 üzrə maliyyə aktivləri üçün maksimum 12 aylıq DE-dan istifadə edilməsinə baxmayaraq, Bank GKZ-ni kreditin məruz qaldığı maksimum müqavilə müddətindən (borcalanın müddətinin uzadılması variantları daxil olmaqla) kredit riskinin idarə olunması məqsədləri üçün Bank daha uzun müddət hesab edir. Maksimum müqavilə müddəti, Bankın avansın geri qaytarılmasını və ya kredit öhdəliyini ləğv etmək hüququna malik olduğu tarixə qədər uzanır.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

Kredit riskinin əhəmiyyətli artımı

Qrup, hər bir hesabat dövründə ilkin tanınmadan sonra kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmamasını qiymətləndirir. Kredit riskinin artımının əhəmiyyətli olub-olmadığının müəyyənləşdirilməsi maliyyə alətinin və borcalanın xüsusiyyətlərinə və coğrafi bölgə ilə bağlıdır. Əhəmiyyətli sayılan faktor, müxtəlif növ kreditlər, xüsusilə korporativ və pərakəndə kreditlər arasında özünü fərqli göstərəcəkdir.

Ümumi göstərici olaraq, riskə xüsusi meyilli kredit Qrupun keyfiyyət kriteriyalarına əsasən, ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artmış hesab edilir:

- Maliyyə təşkilatları və qiymətli kağızların emitentləri ilə əməliyyatlardan başqa, bütün seqmentlər üçün borcun 31-90 gün gecikdirilməsi faktının mövcudluğu;
- Maliyyə təşkilatları və qiymətli kağızların emitentləri ilə əməliyyatlar üzrə borcun 1-7 iş günü gecikdirilməsi faktının mövcudluğu;
- Pərakəndə portfel üçün borcalanın digər müqavilələr üzrə borcu 90 gündən artıq gecikdirməsi faktının mövcudluğu;
- Ana şirkət və ya digər əlaqəli müəssisə tərəfindən maliyyə dəstəyinin azalması;
- Borcalana verilmiş məhsullar barədə Bank tərəfindən etibarlı neqativ məlumatın əldə edilməsi.

Gecikmə günləri, tam ödəniş alınmayan ən erkən tarixdən etibarən gün sayının hesablanması yolu ilə müəyyən edilir. Gecikmə günləri, borcalana təqdim oluna biləcək hər hansı bir güzəşt müddətini nəzərə alınmadan müəyyən edilir.

Kəmiyyət meyarları (yalnız xarici reytinglərin mövcudluğu halında tətbiq edilir):

- Aşağıdakı çədvəldə təqdim edilmiş meyarlara uyğun olaraq, tanınma tarixinə olan xarici reytinglə müqayisədə, hesabat tarixinə olan xarici reytingin nisbətən dəyişməsi.

İlkin tanıma zamanı xarici reytingdən asılı olaraq kredit riskinin əhəmiyyətli artmasının müəyyən edilməsi meyarları.

	İlkin tanıma zamanı kontragentin reytingi			Kredit riskinin mühüm artması aşağıdakı kimi tanınır:
	Moody's	Fitch	S&P	
1	AAA	AAA	AAA	Aşağı kredit riski: meyarlar tətbiq edilmir
2	Aa1	AA+	AA+	
3	Aa2	AA	AA	
4	Aa3	AA-	AA-	
5	A1	A+	A+	
6	A2	A	A	
7	A3	A-	A-	
8	Baa1	BBB+	BBB+	
9	Baa2	BBB	BBB	
10	Baa3	BBB-	BBB-	
11	Ba1	BB+	BB+	-2 kateqoriyasına dəyişmə
12	Ba2	BB	BB	
13	Ba3	BB-	BB-	
14	B1	B+	B+	-1 kateqoriyasına dəyişmə
15	B2	B	B	
16	B3	B-	B-	
17	Caa1	CCC-C	CCC-C	
18	Caa2			
19	Caa3			
20	Ca-C			
21	D	D	D	

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

Perspektiv məlumatlar və çox tərəfli iqtisadi ssenarilər

Özünün GKZ modellərində, Qrup geniş səpkili perspektiv informasiyalara, o cümlədən iqtisadi məlumatlara əsaslanır:

- Real ÜDM;
- İstehlakçı Qiymətləri indeksi;
- Neft qiyməti;

Qrup bir iqtisadi ssenari hazırlayır: əsas ssenari. Bu Qrupun strateji planlaşdırma və büdcənin hazırlanması kimi digər məqsədlərlə bağlı istifadə etdiyi informasiyaya uyğunlaşdırılır. Defoltlar haqqında tarixi məlumatlar bank sistemindəki fiziki şəxslərə verilmiş cəmi kreditlər üzrə gecikmiş kreditlərin payına dair ARMB-ın (Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı) statistik məlumatlarında istifadə edir. Makroiqtisadi məlumatların təsirinin qiymətləndirilməsi ən azı illik olaraq aparılmalıdır.

Qrup bütün kredit portfeli üçün (qiymətli kağızlar portfeli, maliyyə qurumlarına olan tələblər) aparıcı göstəriciləri müəyyənləşdirərək sənədləşdirmiş, tarixi məlumatların təhlilindən istifadə edərək makroiqtisadi dəyişənlər və kredit riski və kredit itkiləri arasındakı əlaqələri qiymətləndirmişdir.

Əsas aparıcı faktor Real ÜDM-in artım proqnozudur. 31 dekabr 2023-cü il üçün istifadə olunan iqtisadi ssenarilərə Azərbaycan Respublikasının 31 dekabr 2024 - 2028 illəri əhatə edən əsas göstəriciləri istifadə edilib.

İllər	Real ÜDM-un artım səviyyəsi
2024	2.8%
2025	2.3%
2026	2.3%
2027	2.3%
2028	2.4%

Son beş ilin məlumatlarının təhlili əsasında əsas göstərici ilə maliyyə aktivlərinin müxtəlif portfeli üzrə default və zərər dərəcələri arasında təxmin edilən əlaqələr hazırlanmışdır.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

Maliyyə aktivlərinin siniflər üzrə kredit keyfiyyəti

Maliyyə aktivlərinin kredit keyfiyyəti yuxarıda təsvir olunduğu kimi, Qrupun daxili kredit reytingləri ilə idarə olunur. Aşağıdakı cədvəldə Qrupun kredit reytingi sistemində əsaslanaraq konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın kreditlə bağlı sətirlərində aktivlərin sinifləri üzrə kredit keyfiyyəti göstərilir.

31 dekabr 2023	Qeyd		Yüksək reyting	Standart reyting	Qeyri-standart reyting	Dəyersizləşmiş	Cəmi
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	12	Mərhələ 1	179,523,229	70,438,758	4,626,142	-	254,588,129
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	13	Mərhələ 1	237,659,687	40,564,345	18,146,353	-	296,370,385
Amortizasiya hesablanmış dəyərle müştərilərə verilmiş kreditlər	14						
-Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər		Mərhələ 1	-	-	1,116,392,551	-	1,116,392,551
		Mərhələ 2	-	-	1,319,171	-	1,319,171
		Mərhələ 3	-	-	-	76,491,190	76,491,190
-Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər							
<i>Avtomobil kreditləri</i>		Mərhələ 1	-	29,337,983	290,113	-	29,628,096
		Mərhələ 2	-	3,440	37,930	-	41,370
		Mərhələ 3	-	-	-	100,352	100,352
<i>İstehlak kreditləri</i>		Mərhələ 1	-	-	89,356,506	-	89,356,506
		Mərhələ 2	-	-	174,554	-	174,554
		Mərhələ 3	-	-	-	2,064,511	2,064,511
<i>İpoteka kreditləri</i>		Mərhələ 1	-	322,838,073	2,082,483	-	324,920,556
		Mərhələ 2	-	-	349,591	-	349,591
		Mərhələ 3	-	-	-	2,164,780	2,164,780
<i>Plastik kartlar</i>		Mərhələ 1	-	2,685,348	-	-	2,685,348
		Mərhələ 2	-	-	-	-	-
		Mərhələ 3	-	-	-	35,322	35,322
<i>Biznes kreditləri</i>		Mərhələ 1	-	-	229,213,444	-	229,213,444
		Mərhələ 2	-	-	413,292	-	413,292
		Mərhələ 3	-	-	-	20,147,447	20,147,447
İnvestisiya qiymətli kağızları							
- Amortizasiya hesablanmış dəyərle borc qiymətli kağızları	15	Mərhələ 1	178,188,137	280,562,300	1,656,711	-	460,407,148
Verilmiş maliyyə zəmanətləri	24	Mərhələ 1	-	9,294,700	98,077,799	-	107,372,499
İstifadə olunmamış kredit xətləri	24	Mərhələ 1	-	3,482,940	71,171,701	-	74,654,641
		Mərhələ 2	-	-	1,665,687	-	1,665,687
		Mərhələ 3	-	-	-	-	-
Cəmi			595,371,053	759,207,887	1,634,974,028	101,003,602	3,090,556,570

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2022	Qeyd	Yüksək reyting	Standart reyting	Qeyri-standart reyting	Dəyərsizləşmiş	Cəmi
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	12 Mərhələ 1	272,492,371	1,418,297	937	-	273,911,605
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	13 Mərhələ 1	176,048,724	28,877,875	13,639,849	-	218,566,448
Amortizasiya hesablanmış dəyərlə müştərilərə verilmiş kreditlər	14					
-Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər	Mərhələ 1	-	1,649,393	1,145,939,377	-	1,147,588,770
	Mərhələ 2	-	-	-	-	-
	Mərhələ 3	-	-	-	59,847,386	59,847,386
-Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər						
<i>Avtomobil kreditləri</i>	Mərhələ 1	121,737	20,739,400	-	-	20,861,137
	Mərhələ 2	-	-	16,896	-	16,896
	Mərhələ 3	-	-	-	60,845	60,845
<i>İstehlak kreditləri</i>	Mərhələ 1	-	1,100,698	62,553,208	-	63,653,906
	Mərhələ 2	-	-	44,262	-	44,262
	Mərhələ 3	-	-	-	3,148,110	3,148,110
<i>İpoteka kreditləri</i>	Mərhələ 1	909,493	260,955,350	1,250,552	-	263,115,395
	Mərhələ 2	-	-	730,488	-	730,488
	Mərhələ 3	-	-	-	2,162,811	2,162,811
<i>Plastik kartlar</i>	Mərhələ 1	-	756,881	2,318,248	-	3,075,129
	Mərhələ 2	-	-	-	-	-
	Mərhələ 3	-	-	-	58,387	58,387
<i>Biznes kreditləri</i>	Mərhələ 1	-	617,579	210,414,100	-	211,031,679
	Mərhələ 2	-	-	517,956	-	517,956
	Mərhələ 3	-	-	-	12,818,917	12,818,917
Investisiya qiymətli kağızları						
- Amortizasiya hesablanmış dəyərlə borc qiymətli kağızları	15 Mərhələ 1	34,641,993	78,301,422	81,156,723	-	194,100,138
Verilmiş maliyyə zəmanətləri	24 Mərhələ 1	-	7,321,760	96,458,340	-	103,780,100
Akkreditivlər	24 Mərhələ 1	-	1,613,451	-	-	1,613,451
İstifadə olunmamış kredit xətləri	24 Mərhələ 1	-	7,609,584	86,651,960	-	94,261,544
	Mərhələ 2	-	-	-	-	-
	Mərhələ 3	-	-	-	534,143	534,143
Cəmi		484,214,318	410,961,690	1,701,692,896	78,630,599	2,675,499,503

Maliyyə zəmanətləri, akkreditivlər və kredit öhdəlikləri kreditlərlə eyni qaydada qiymətləndirilir və ehtiyat ayrılır.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

Coğrafi təhlil

Aktiv və öhdəliklərin idarəetmə komitəsi qanunvericilikdə və tənzimləyici sahələrdəki risklərlə bağlı nəzarəti həyata keçirir və onun Qrupun fəaliyyətinə təsirini müəyyənləşdirir. Bu yanaşma Qrupa Azərbaycan Respublikasının investisiya mühitindəki potensial zərərləri azaltmaq imkanı verir.

Aktiv və öhdəliklər coğrafi cəhətdən aşağıdakı kimi cəmləşmişdir:

	Azərbaycan Respublikası	CIS and other countries	İİƏT ölkələri	31 dekabr 2023 Cəmi
Aktivlər				
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	253,650,614	4,365,902	54,968,253	312,984,769
Qiymətli metallar	12,940,899	-	-	12,940,899
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	189,925,410	-	106,044,348	295,969,758
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,810,289,311	-	-	1,810,289,311
İnvestisiya qiymətli kağızları	442,794,772	-	16,477,240	459,272,012
Əmlak, avadanlıq və istifadə hüququ olan aktivlər	82,239,965	-	-	82,239,965
İnvestisiya əmlakı	8,065,000	-	-	8,065,000
Qeyri-maddi aktivlər	6,116,307	-	-	6,116,307
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	-	-	-	-
Digər aktivlər	53,424,284	1,086,589	5,177,896	59,688,769
Cəmi aktivlər	2,859,446,562	5,452,491	182,667,737	3,047,566,790
Öhdəliklər				
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödenilməli vəsaitlər	476,827,158	16,909,761	-	493,736,919
Müştəri hesabları	2,031,966,522	-	-	2,031,966,522
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	9,612,764	-	-	9,612,764
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyi	562,631	-	-	562,631
Digər öhdəliklər	14,272,578	50,562	2,064,658	16,387,798
Cəmi öhdəliklər	2,533,241,653	16,960,323	2,064,658	2,552,266,634
Xalis mövqə	326,204,909	(11,507,832)	180,603,079	

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

	Azərbaycan Respublikası	CIS and other countries	İİƏT ölkələri	31 dekabr 2022 Cəmi
Aktivlər				
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	145,631,958	2,655,097	204,569,389	352,856,444
Qiymətli metallar	20,064,285	-	-	20,064,285
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	82,376,962	280,104	135,351,815	218,008,881
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,708,722,129	-	-	1,708,722,129
İnvestisiya qiymətli kağızları	159,675,948	-	32,457,390	192,133,338
Əmlak, avadanlıq və istifadə hüququ olan aktivlər	69,027,945	-	-	69,027,945
İnvestisiya əmlakı	7,832,000	-	-	7,832,000
Qeyri-maddi aktivlər	5,762,138	-	-	5,762,138
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	2,746,489	-	-	2,746,489
Digər aktivlər	77,295,489	598,692	1,022,031	78,916,212
Cəmi aktivlər	2,279,135,343	3,533,893	373,400,625	2,656,069,861
Öhdəliklər				
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər	356,312,163	3,400,000	-	359,712,163
Müştəri hesabları	1,817,205,519	-	-	1,817,205,519
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	3,296,105	-	-	3,296,105
Digər öhdəliklər	15,957,668	11	161,000	16,118,679
Cəmi öhdəliklər	2,192,771,455	3,400,011	161,000	2,196,332,466
Xalis mövqə	86,363,888	133,882	373,239,625	

Likvidlik riski

Likvidlik riski depozitlərin geri götürülməsi və ödəmə müddəti çatan maliyyə alətləri ilə əlaqədar digər maliyyə öhdəliklərini ödəmək üçün vəsaitlərin kifayət olub-olmaması deməkdir. Likvidlik riskini idarə etmək üçün, Qrup aktiv/öhdəliklərin idarə olunması prosesinin bir hissəsi olan müştəri və bank əməliyyatları üzrə gələcəkdə gözlənilən nağd pul vəsaitinin hərəkətinin gündəlik monitorinqini həyata keçirir. Aktiv və Öhdəliklərin İdarəetmə Komitəsi depozitlərin geri götürülməsi üçün hazır vəsaitlərinin minimal nisbətine və gözlənilməyən məbləğlərdə geri götürmələri ödəmək üçün banklararası və digər institutlardan alınan kreditlərin minimal səviyyəsinə hədlər qoyur.

Likvidlik və faiz dərəcəsi risklərinin təhlili aşağıdakı cədvəldə verilmişdir. Cədvəldə aşağıdakı məlumatlar təqdim olunur:

(i) Qrupdan ödənişin tələb edilə bildiyi ən yaxın müddətdə maliyyə öhdəlikləri üzrə diskontlaşdırılmamış nağd vəsaitlərin (həm faiz həm də əsas nağd vəsaitlər) hərəkətinə əsaslanan qeyri-törəmə maliyyə aktivlərinin müqavilə üzrə qalan ödəniş müddəti və,

(ii) Qrup tərəfindən müxtəlif dövrlərdə daxil olması gözlənilən nağd vəsaitlər istisna olmaqla, Maliyyə aktivlərinin diskontlaşdırılmamış ödəniş müddətlərinə habelə, həmin aktivlər üzrə əldə olunacaq faizlərə əsaslanmaqla qeyri-törəmə maliyyə aktivləri üçün gözlənilən ödəniş müddəti.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

	Ölçülmüş orta effektiv faiz dərəcəsi	1 aya qədər	1-3 ay	3 ay-1 il	1-5 il	5 ildən artıq	Qeyri- müəyyən ödəniş vaxtı	31 dekabr 2023 Cəmi
Aktivlər								
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	6.87%	151,448,900	23,478,700	-	-	-	-	174,927,600
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	6.14%	-	18,766,000	38,636,200	-	-	-	57,402,200
Müştərilərə verilmiş kreditlər	6.48%	38,031,726	74,325,629	283,014,311	861,595,167	543,113,292	3,199,790	1,803,279,915
İnvestisiya qiymətli kağızları	7.26%	33,425,954	92,723,703	50,366,447	277,768,282	-	-	454,284,386
Cəmi sabit dərəcələrlə faiz hesablanan aktivlər		222,906,580	209,294,032	372,016,958	1,139,363,449	543,113,292	3,199,790	2,489,894,101
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri		138,057,169	-	-	-	-	-	138,057,169
Qiymətli metallar		-	-	12,940,899	-	-	-	12,940,899
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər		1,291,498	-	-	-	-	237,276,060	238,567,558
Müştərilərə verilmiş kreditlər		6,739,497	-	-	-	-	269,900	7,009,396
İnvestisiya qiymətli kağızları		63,287	921,738	3,465,704	-	-	536,897	4,987,626
Digər aktivlər		9,041,642	458,763	-	40,705,936	-	-	50,206,341
		378,099,672	210,674,533	388,423,561	1,180,069,385	543,113,292	241,282,647	2,941,663,090
Öhdəliklər								
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər	3.77%	73,769,277	47,304	109,988,295	112,172,069	176,981,115	-	472,958,060
Müştəri hesabları	2.37%	22,384,560	266,959,959	657,079,876	125,433,791	-	-	1,071,858,187
Cəmi sabit dərəcələrlə faiz hesablanan öhdəliklər		96,153,837	267,007,263	767,068,171	237,605,860	176,981,115	-	1,544,816,247
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər		15,801,692	1,577,167	3,400,000	-	-	-	20,778,859
Müştəri hesabları		724,886,924	-	-	-	-	235,221,411	960,108,335
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi		-	-	9,612,764	-	-	-	9,612,764
Digər öhdəliklər		7,582,717	1,274,178	6,858,694	322,099	-	-	16,037,688
Verilmiş zəmanətləri		44,622,570	20,897,291	59,564,854	9,712,966	-	-	134,797,681
İstifadə olunmamış kredit xətləri		70,022	1,054,273	31,699,738	31,094,473	12,401,821	-	76,320,328
		889,117,762	291,810,172	878,204,221	278,735,399	189,382,936	235,221,411	2,762,471,902
Likvidlik intervalı		(511,018,090)	(81,135,639)	(489,780,660)	901,333,986	353,730,356		
Faiz dərəcəsinin həssaslıq intervalı		126,752,742	(57,713,231)	(395,051,213)	901,757,588	366,132,177		
Faiz dərəcəsinin məcmu həssaslıq intervalı		126,752,742	69,039,511	(326,011,701)	575,745,887	941,878,064		

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

	Ölçülmüş orta effektiv faiz dərəcəsi	1 aya qədər	1-3 ay	3 ay-1 il	1-5 il	5 ildən artıq	Qeyri- müəyyən ödəniş vaxtı	31 dekabr 2022 Cəmi
Aktivlər								
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	3.82%	208,990,005	-	-	-	-	-	208,990,005
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	4.22%	6,611,309	68,000,000	42,700,000	-	-	-	117,311,309
Müştərilərə verilmiş kreditlər	6.39%	718,686	5,152,531	392,184,800	801,115,501	501,922,297	1,477,657	1,702,571,472
İnvestisiya qiymətli kağızları	5.14%	7,068,898	15,748,845	43,069,046	119,536,708	5,100,000	-	190,523,497
Cəmi sabit dərəcələrlə faiz hesablanan aktivlər		<u>223,388,899</u>	<u>88,901,376</u>	<u>477,953,846</u>	<u>920,652,209</u>	<u>507,022,297</u>	<u>1,477,657</u>	<u>2,219,396,283</u>
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri		143,866,439	-	-	-	-	-	143,866,439
Qiymətli metallar		-	-	20,064,285	-	-	-	20,064,285
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər		1,348,443	-	-	-	-	99,349,129	100,697,572
Müştərilərə verilmiş kreditlər		6,063,980	-	-	-	-	86,676	6,150,657
İnvestisiya qiymətli kağızları		64,089	875,205	115,999	-	-	554,548	1,609,841
Digər aktivlər		5,058,217	313,313	-	68,456,829	-	-	73,828,359
		<u>379,790,068</u>	<u>90,089,893</u>	<u>498,134,129</u>	<u>989,109,038</u>	<u>507,022,297</u>	<u>101,468,010</u>	<u>2,565,613,436</u>
Öhdəliklər								
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər	2.19%	10,000,000	2,803	78,813,663	53,615,074	176,889,607	-	319,321,147
Müştəri hesabları	1.65%	24,770,990	157,319,547	497,584,661	253,351,915	-	-	933,027,113
Cəmi sabit dərəcələrlə faiz hesablanan öhdəliklər		<u>34,770,990</u>	<u>157,322,350</u>	<u>576,398,324</u>	<u>306,966,989</u>	<u>176,889,607</u>	<u>-</u>	<u>1,252,348,260</u>
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər		36,485,878	505,138	3,400,000	-	-	-	40,391,016
Müştəri hesabları		672,501,509	-	-	-	-	211,676,897	884,178,406
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi		-	-	3,296,105	-	-	-	3,296,105
Digər öhdəliklər		7,880,664	1,208,280	5,622,216	169,151	-	-	14,880,312
Verilmiş zəmanətləri		20,087,162	16,577,115	60,816,054	45,971,056	-	-	143,451,387
Akkreditivlər		1,224,000	389,451	-	-	-	-	1,613,451
İstifadə olunmamış kredit xətləri		72,098	6,721,546	14,404,597	64,936,171	8,661,275	-	94,795,687
		<u>773,022,300</u>	<u>182,723,880</u>	<u>663,937,296</u>	<u>418,043,368</u>	<u>185,550,882</u>	<u>211,676,897</u>	<u>2,434,954,624</u>
Likvidlik intervalı		<u>(393,232,233)</u>	<u>(92,633,986)</u>	<u>(165,803,166)</u>	<u>571,065,670</u>	<u>321,471,415</u>		
Faiz dərəcəsinin həssaslıq intervalı		<u>188,617,909</u>	<u>(68,420,974)</u>	<u>(98,444,478)</u>	<u>613,685,219</u>	<u>330,132,690</u>		
Faiz dərəcəsinin məcmu həssaslıq intervalı		<u>188,617,909</u>	<u>120,196,935</u>	<u>21,752,457</u>	<u>635,437,677</u>	<u>965,570,367</u>		

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

Bazar riski

Bazar riski faiz dərəcəsi riskini, valyuta riskini və Qrupun məruz qaldığı digər qiymət risklərini əhatə edir. Qrup tərəfindən riskin ölçülməsi üsullarına və ya 2022-ci ildə məruz qaldığı risklərə heç bir dəyişiklik olmamışdır.

Qrupa daxil olan müəssisələr sabit və dəyişən dərəcələrlə borclar aldıqlarından Qrupa faiz dərəcəsi riskinə məruz qalır. Qrup sabit və dəyişən dərəcəli borcları qarışıq şəkildə saxlamaqla riski idarə edir.

AÖİK həmçinin faiz dərəcəsi və bazar risklərini Qrupun faiz dərəcəsi mövqeyinə uyğunlaşdırmaqla idarə edir. Həmin faiz dərəcəsi mövqeyi Qrupu müsbət faiz marjası ilə təmin edir. Aktiv və öhdəliklərin idarəetmə departamenti Qrupun hazırkı maliyyə fəaliyyətinin monitorinqini həyata keçirir, Qrupun faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərə həssaslığını və onun Qrupun rentabelliyyəsinə təsirini qiymətləndirir.

Qrupun kredit müqavilələrinin əksəriyyətinə və digər maliyyə aktivlərinə və öhdəliklərinə ya dəyişən faiz hesablanır ya da borc verənin istəyindən asılı olaraq faiz dərəcəsi dəyişmək imkanı verən bəndlər daxil edilir. Qrup faiz dərəcəsi marjasına nəzarət edir və nəticədə özünün mühüm faiz dərəcəsi riskinə və ya nağd vəsaitin axını riskinə məruz qaldığını düşünmür.

Faiz dərəcəsi riski

Qrup bazar şəraitində mənfi dəyişikliklərdən irəli gələn potensial zərərləri vaxtaşırı qiymətləndirməklə ədalətli dəyərin faiz dərəcəsi riskini idarə edir. Aktiv və öhdəliklərin idarəetmə departamenti Qrupun hazırkı maliyyə fəaliyyətinin monitorinqini həyata keçirir, Qrupun ədalətli dəyərin faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərə həssaslığını və onun Qrupun rentabelliyyəsinə təsirini qiymətləndirir.

Aşağıdakı cədvəldə "dəyişən risk üzrə ən mümkün dəyişikliklər" əsasında müəyyən edilmiş faiz dərəcəsi riskinin həssaslıq təhlili verilmişdir. Bu dəyişikliklərin dərəcəsi rəhbərlik tərəfindən müəyyən edilir və əsas idarəedici heyətə təqdim edilən risk hesabatlarına əks etdirilir.

Vergidən əvvəl mənfəətə təsiri:

	31 dekabr 2023		31 dekabr 2022	
	Faiz dərəcəsi +1%	Faiz dərəcəsi -1%	Faiz dərəcəsi +1%	Faiz dərəcəsi -1%
Aktivlər:				
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	1,749,276	(1,749,276)	2,089,900	(2,089,900)
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	574,022	(574,022)	1,173,113	(1,173,113)
Müştərilərə verilmiş kreditlər	18,032,799	(17,025,715)	17,025,715	(17,025,715)
İnvestisiya qiymətli kağızları	4,542,844	(4,542,844)	1,905,235	(1,905,235)
Öhdəliklər:				
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər	(4,729,581)	4,729,581	(3,193,211)	3,193,211
Müştəri hesabları	(10,718,582)	10,718,582	(9,330,271)	9,330,271
Vergidən əvvəl mənfəətə xalis təsir	9,450,779	(9,450,779)	9,670,481	(9,670,481)

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

Valyuta riski

Valyuta riski xarici valyuta məzənnəsinin dəyişməsi nəticəsində maliyyə aktivinin dəyərinin dəyişməsi riskidir. Xarici valyuta məzənnəsindəki dəyişikliklər Qrupun maliyyə durumuna və nağd pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsir edir.

İdarə Heyəti valyuta ilə ayırmaların səviyyələrinə hədlər qoyur. Həmçinin bu hədlər Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının tələblərinə uyğun olur. Xarici valyutanın mübadilə məzənnəsinin Qrupa təsiri aşağıdakı cədvəldə təqdim olunmuşdur:

	AZN	ABŞ Dolları	Avto	Digər valyutalar	31 dekabr 2023 Cəmi
Aktivlər					
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	169,098,844	33,317,875	25,478,694	85,089,356	312,984,769
Qiymətli metallar	-	-	-	12,940,899	12,940,899
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	67,363,231	195,714,736	32,891,791	-	295,969,758
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,009,924,602	721,747,104	78,617,605	-	1,810,289,311
İnvestisiya qiymətli kağızları	334,899,639	114,715,714	9,656,659	-	459,272,012
Əmlak və avadanlıq	82,239,965	-	-	-	82,239,965
İnvestisiya əmlakı	8,065,000	-	-	-	8,065,000
Qeyri-maddi aktivlər	6,116,307	-	-	-	6,116,307
Digər aktivlər	57,163,546	2,484,375	36,606	4,242	59,688,769
Cəmi aktivlər	1,734,871,134	1,067,979,804	146,681,355	98,034,497	3,047,566,790
Öhdəliklər					
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödenilməli vəsaitlər	420,514,557	66,911,189	6,311,173	-	493,736,919
Müştəri hesabları	880,644,215	926,388,929	139,867,861	85,065,517	2,031,966,522
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	9,612,764	-	-	-	9,612,764
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyi	562,631	-	-	-	562,631
Digər öhdəliklər	14,295,433	1,798,836	293,265	264	16,387,798
Cəmi öhdəliklər	1,325,629,600	995,098,954	146,472,299	85,065,781	2,552,266,634
Açıq valyuta mövqeyi	409,241,534	72,880,850	209,056	12,968,716	

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

	AZN	ABŞ Dolları	Avto	Digər valyutalar	31 dekabr 2022 Cəmi
Aktivlər					
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	86,834,308	135,809,572	46,498,650	83,713,914	352,856,444
Qiymətli metallar	-	-	-	20,064,285	20,064,285
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	22,700,389	179,245,298	16,063,194	-	218,008,881
Müştərilərə verilmiş kreditlər	960,853,908	660,664,908	87,203,313	-	1,708,722,129
İnvestisiya qiymətli kağızları	69,115,189	113,768,216	9,249,933	-	192,133,338
Əmlak və avadanlıq	69,027,945	-	-	-	69,027,945
İnvestisiya əmlakı	7,832,000	-	-	-	7,832,000
Qeyri-maddi aktivlər	5,762,138	-	-	-	5,762,138
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivi	2,746,489	-	-	-	2,746,489
Digər aktivlər	77,311,863	1,561,724	32,802	9,823	78,916,212
Cəmi aktivlər	1,302,184,229	1,091,049,718	159,047,892	103,788,022	2,656,069,861
Öhdəliklər					
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər	271,443,098	88,254,163	14,902	-	359,712,163
Müştəri hesabları	594,815,595	980,036,466	158,686,422	83,667,036	1,817,205,519
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	3,296,105	-	-	-	3,296,105
Digər öhdəliklər	14,543,870	1,288,589	283,846	2,374	16,118,679
Cəmi öhdəliklər	884,098,668	1,069,579,218	158,985,170	83,669,410	2,196,332,466
Açıq valyuta mövqeyi	418,085,561	21,470,500	62,722	20,118,612	

Valyuta riskinin həssaslığı

Aşağıdakı cədvəldə ABŞ dollarının manata nisbətə 10% artmasına və ya azalmasına qarşı Qrupun həssaslığı öz əksini tapmışdır. Xarici valyuta riskinin əsas idarəedici heyətə hesabat edilməsi üçün istifadə edilən həssaslıq dərəcəsi 10%-dir və bu dərəcə xarici valyutanın mübadilə məzənnəsində mümkün dəyişikliklərlə bağlı rəhbərliyin qiymətləndirmələrini əks etdirir. Həssaslıq təhlilinə yalnız xarici valyuta ilə ifadə edilmiş pul vəsaitləri və xarici valyuta məzənnəsindəki 10% dəyişikliyi əks etdirmək üçün dövrün sonunda onların köçürülməsi üzrə düzəlişlər daxildir. Həssaslıq təhlilinə kənar kreditlər eləcə də Qrup daxilində xarici valyuta əməliyyatları üçün verilən kreditlər daxildir. Burada kreditlərin denominasiyası kreditörün və ya borcalanın valyutasından fərqli valyuta ilə aparılır.

	31 dekabr 2023		31 dekabr 2022	
	AZN / ABŞ dolları +10%	AZN / ABŞ dolları -10%	AZN / ABŞ dolları +10%	AZN / ABŞ dolları -10%
Mənfəət və ya zərəre təsiri	7,288,085	(7,288,085)	2,147,050	(2,147,050)

	31 dekabr 2023		31 dekabr 2022	
	AZN / Avro +10%	AZN / Avro -10%	AZN / Avro +10%	AZN / Avro -10%
Mənfəət və ya zərəre təsiri	20,906	(20,906)	6,272	(6,272)

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

Həssaslıq analizi ilə bağlı məhdudiyyətlər

Yuxarıdakı cədvəllər digər ehtimallarda dəyişikliklər olmadıqda əsas ehtimalların dəyişməsinin təsirini əks etdirir. Əslində cədvəldə qeyd edilən ehtimallarla digər faktorlar arasında qarşılıqlı əlaqə mövcuddur. Qeyd etmək lazımdır ki, cədvəldəki həssaslıq göstəriciləri xətti funksiya üzrə hesablanmır və valyuta məzənnəsinin daha çox və ya az dəyişməsinə qarşı həssaslığı cədvəldə göstərilən rəqəmlər əsasında birbaşa interpolyasiya və ekstrapolyasiya edilə bilməz.

Həssaslıq analizi Qrupun aktivlərinin və öhdəliklərinin fəal şəkildə idarə edildiyini nəzərə almır. Bundan əlavə, Qrupun maliyyə vəziyyəti bazarda dəyişikliklər baş verdikdə dəyişə bilər. Məsələn, Qrupun maliyyə riskinin idarə edilməsi strategiyası bazardakı dəyişikliklərə qarşı həssaslığın idarə edilməsini nəzərdə tutur. Bazardakı dəyişikliklər müəyyən həddi keçəndə Qrupun rəhbərliyi bəzi investisiyaları satmaq, investisiya portfelinin strukturunu dəyişdirmək və ya müəyyən sığortalayıcı addımlar atmaq kimi qərarlar həyata keçirə bilər. Nəticədə, ehtimallardakı dəyişikliklər öhdəliklərə heç bir təsir göstərməyə bilər, aktivlər isə konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda bazar qiyməti ilə dəyərləndiriləcək. Belə hallarda aktivlər və öhdəliklər üçün müxtəlif qiymətləndirmə bazasından istifadə edilməsi xalis aktivlərin dəyişməsinə gətirib çıxara bilər.

Yuxarıda qeyd edilən həssaslıq təhlilləri ilə bağlı digər məhdudiyyətlərə aşağıdakılar daxildir: yaxın dövrdə mümkün bazar dəyişiklikləri ilə bağlı hər hansı əminlik olmadan qabaqcadan verilən və yalnız Qrupun mövqeyini əks etdirən potensial riskin nümayiş etdirilməsi üçün hipotetik bazar dəyişikliklərindən istifadə və bütün faiz dərəcələrinin eyni qaydada hərəkət etməsi ehtimalı.

30. Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr

25 yanvar 2024-cü il tarixində Bankın səhmdarları adi səhmlər üzrə 60,081,465 AZN məbləğində dividendlər elan etmiş, bunlar da 26 fevral 2024-cü il tarixinə ödənilmişdir.